

Politsei- ja Piirivalveamet tunnustas Põhja-Pärnumaa valla sotsiaaltööspsialisti

Vahetult enne jõulupühi andis Politsei- ja Piirivalveamet Pärnu politseijaoskonna piirkonnapolitseinik Alar Abel üle Lääne prefektuuri prefekti Kaido Kõplase tänukirja Põhja-Pärnumaa Vallavalitsuse sotsiaaltööspsialistile Külli Karitsale. „Küllil töö riskirühma kuuluvate inimestega on muljetavaldav ja tõstab kogukonna turvalisust. Turvalisus ei ole ainult politsei mure, me kõik saame oma tegudega ühiskonda turvalisemaks muuta. Hea on koos töötada spetsialistiga, kelle töö avaldab muljet ka väljaspool valla piire,“ ütles piirkonnapolitseinik Alar Abel tänukirja üle andes.

Oma kodupaigale tänaseni truuks jäänud Karits alustas kooliteed Kergu Lasteaed-Algkoolis, hiljem õppis Pärnu-Jaagupi Gümnaasiumis ja Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžis. Praegu elab ta Põhja-Pärnumaa valla kõige põhjapoolsemas külas – Kõnnu külas, igapäevane töökaabinet asub valla Pärnu-Jaagupi Halduskeskuses.

„Gümnaasiumi ajal töötasin suvevaheajadel ja nädalavahetustel OÜ Halinga farmides karjakuna. Sellest ajast on väga head mälestused. Hiljem ülikooli ajal müüja ja ettekandjana. Enne vallavalitsusse tööle tulemist töötasin aga Pärnu Haigla patoloogia osakonnas,“ meenutab Külli oma esimesi töökohti, mille lähemalt tundmine aitab praeguses igapäevatöös palju

paremini mõista ja realistlikumalt hinnata. „Hetkel väga enda hobideks aega ei jää. Kodus on 5-aastane preili, kes võtab oma aja, ja 120 aastane maja, mille renoveerimisest ongi välja kujunenud üks suur hobi.

Arvan, et minu töös üks tähtsamaid asju on võrgustik. Seda tööd ei saaks teha üksinda. Mul on hea meel, et minu ümber on palju erinevaid inimesi ja asutusi, kes on alati valmis abistama nii nõu kui jõuga ning nendega on hea koostööd teha ja üheskoos klientidele vajaminevat abi pakkuda.“

Valla sotsiaalosalakonna juhatajal Anneli Kaljuril on Karitsa iseloomustamiseks öelda ainult häid sõnu: „Küllil on iseloomult rahumeelne ja kannatlik. Ta püüab oma töös alati leida lahendusi ning olla inimestele toeks. Oma suhtumiselt on ta positiivne ning seetõttu kõrgelt hinnatud nii kolleegide kui elanike poolt.“

Küllil sõnul oli selline äramärkimine ootamatu, kuid annab kindlustunde, et teed õiget asja ja õiges suunas. „Igapäevatöös tegeleme meie, sotsiaaltöötajad, niivõrd paljude teemadega, et ei tule mõttessegi korra aeg maha võtta ja vaadata, kui palju on tehtud. Tore, kui on kõrval sellised kolleegid, kes märkavad, tõmbavad hoo korra aeg maha ja teevad suure pai.“

Õie Kuusk

Politsei- ja Piirivalveamet tunnustas Põhja-Pärnumaa valla sotsiaaltööspsialisti

Foto Andrus Peetson

Beebierrorist sai Pereerror

Euroopa Liidu poolt loodud Euroopa Solidaarsuskorpuse rahastatud projekt „Beebierror“ sai läbi aastaga 2019. „Beebierrori“ viimaseks ürituseks oli beebi- ja põnnniringi jõulupidu Väandra Raamatukogu hubases kaminasaalis. Põnne ja beebisid oli palju ning üheskoos sai tore pidu maha peetud! Külas käis ka vahva päkapikk Ly, kes meiega üheskoos lustis ja hiljem kingipakke jagas. Peolaul olid mõnused kodused viineripirukad, mis valmisid Maarjakase Lapsehoiu väikeste tüdrukute käte abil, ja maitsvad kringlid

Väandra Pitsast. Hoolimata sellest, et õues polnud kübetki lund, tekitasid pidulikult riides ja päkapikumütsides beebid-põnnid, rõõmsameelne päkapikk Ly ja fotograaf Markus Mangussoni ekstra meie jaoks valmis sätitud imeilus jõuluhõnguline pildistamisnurk mõnusa jõulupeo tunde. Seega said beebid-põnnid lisaks lustimisele ja pirukanosimisele ka oma vanemate ja õdede-vendadega mälestuseks ilusaid pilte teha.

Oli ütlemlata tegus aasta: „Beebierrori“ projekt raames toimus 2019. aastal kokku 21 lastevanematele

suunatud avalikku üritust. Toimusid näiteks infomess, beebimassaaži, ema ja pere üldise heaolu, laste toitumise, immuunsuse, esmaabi, igakülse arendamise, koolivalmiduse ja Montessori pedagoogikaga seonduvad õpitoad ning vestlusringid. Lisaks löime lastenurga Väandra Pitsas ja tundsimise rõõmu uue avaliku mänguväljaku avamisest Väandra pargis. Veel oli võimalik mitmel korral beebiga kinos käia, õppida kiirelt soenguid ja meiki tegema ning koguni osaleda vestlusõhtul koos Jesper Parvega. Üritustel on olnud keskmiselt 15-30

osalejat, mis on meie kodukohas tubli saavutus! Toimunud ürituste kohta leiab infot ja ohtralt pildimaterjali Facebookist. Lisaks eelmainitule toimusid projekti raames beebi- ja põnnniring ning sügisel lükkasime Maarjakase Lapsehoiu koostöös käima ka õpitubade sarja „Loov maailm“, kus kasvavad nii lapse kui lapsevanema loovus ja areneb käeline tegevus.

„Beebierrori“ projekti menukus ja tunnustus, mida oleme pälvinud, andsid tuge tegevuse jätkamiseks ja MTÜ loomiseks. MTÜ Pereerror saigi loodud selleks, et pakkuda

lastega peredele kui olulisele osale kogukonnast võimalusi olla aktiivne, areneda ja saada vajalikku toetust laste kasvatamisega seotud väljakutsetega silmitsi seismisel. MTÜ Pereerrori asutajaliikmeteks on Merit Eier, Silja Tammai-Kaja ja Maarja Sepp. Kui laste ja perede teema on sulle südamelehedane, oled valmis vabatahtlikuna oma aega ja energiat panustama, siis võta meiega julgelt ühendust!

MTÜ Pereerror esitas Euroopa Solidaarsuskorpusele „Beebierrori“ jätkuprojekti „Pereerror“ ning projekt sai positiivse rahastamisotsuse. Seega sihtrühmale huvipakkuvad üritused jätkuvad ka aastal 2020! Uue „Pereerrori“ projekti tiimi kuuluvad Merilin Aleinik, Merit Eier, Ene Lehemets, Karin Madisson ja Melissa Mägisalu. Lisaks uuele ja huvitavale jätkuvad projekti raames beebi- ja põnnniring ning „Loova maailma“ õpitoad, kuhu kõik uued ja vanad beebid ja põnnid on oodatud! Lisainfot ja toimumisajad leiab nüüd „Pereerrori“ Facebooki lehelt või Meritilt telefonil 56999799.

„Beebierrori“ tiim tänab südamest meeldiva koostöö eest Väandra Raamatukogu, Väandra Kultuurimaja, Väandra Pitsat, Maarjakase Lapsehoiu, Väandra Lasteaeda, Margit Kadakut ja loomulikult kõiki, kes on meie üritustest osa võtnud!

Järgmiste kohtumisteni
Merit Eier

Beebi- ja põnnniringi jõulupeol. Foto Markus Mangusson

112

**POLITSEI
KIIRABI
PÄÄSTE**

Hädaabinumber kõikjal Euroopas!

1. märtsist saab politseid kutsuda vaid numbrilt 112

1. märtsil 2020 suletakse seni politsei kutsumiseks kasutusel olnud vana lühinumber 110. Pärnumaalt tehti möödunud aastal vanale politsei lühinumbri hinnanguliselt 750 kõnet.

Alates möödunud aasta suvest informeerib automaatteavitus helistajaid nende kõne suunamisest hädaabinumbri 112. 1. märtsist 2020 kõnesid ei suunata ja automaatteavitus informeerib helistajat, et number on suletud ja valida tuleks 112. Politsei vana lühinumbri sulgemine lõpetab riikliku projekti ühtse hädaabiteenuse loomiseks ja selle tulemusel jääb Eestis kasutusele üks hädaabinumber 112, kust saab kutsuda appi nii politseid, päästet kui ka kiirabi.

Politseid saab numbrilt 112 kutsuda juba aastast 2015 ja enamik abivajajatest on selle muudatuse juba omaks võtnud. Häirekeskus vastab aastast miljonile hädaabikõnele. Viie aastaga on politsei vana lühinumbri valijate hulk järjekindlalt langenud. Olles alguses hinnanguliselt 30% ja tänaseks 2%. Kuigi protsentuaalselt on see Häirekeskusele tehtavast miljonist kõnest väike hulk, räägime me hinnanguliselt siiski 10-20 000 kõnest.

Olukorra leevendamiseks ja veendumaks, et kõik hädasolijad saavad abi, monitoorib Häirekeskus alates 1. märtsist, kas vana lühinumbri valinud siiski pöörduvad pärast seda 112 numbrile. Tahame olla kindlad, et keegi ei jää abita ja selleks peame veenduma, et kõned jõuaksid siiski õigele numbrile. Veel tänagi tuleb ette, 112 numbrile helistab inimene, kes jagab esmalt üllatust, et numbrid 01, 02 ja 03 enam ei tööta.

Ühtlasi paneme inimestele südamele, et üle vaadataks erinevad teavitustmaterjalid majutusasutustes ja avalikes infokanalites, kus peab olema kirjas hädaabinumber 112, mitte muud numbrid. Pöörake tähelepanu, et erinevad stendid, voldikud, büllետäänid, reisi- ja matkajuhid, turismitaludes ning hotellides olevad meespead oleks kaasajastatud. Vale info võib maksta halvimal juhul kellegi elu.

Anne Hindreus

Häirekeskuse Lääne keskuse ennetusjuht

Perearst Merike Roseniit lõpetab oma vastuvõtu Pärnu-Jaagupis

Alates 1. veebruarist 2020. a lõpetab perearst Merike Roseniit oma vastuvõtu Pärnu-Jaagupis, kuid teenindab oma nimistus olevaid patsiente 01.02.20 kuni 31.03.20 Pärnus asuvas praksises (Metsa 28, Pärnu). Täpsem info vastuvõtuaegade kohta alates 01.02.20 www.perearstmerikeroseniit.ee.

Terviseamet on 9. jaanuaril välja kuulutanud konkursi uue perearsti leidmiseks Pärnu-Jaagupisse. Konkursi täpsemad tingimused www.terviseamet.ee/sites/default/files/Tervishoid/Toopakumised/terviseamet_93x191_090120_n0401.pdf

Põhja-Pärnumaa vallavalitsus korraldab üldplaneeringu koostamiseks ideekorje, et muuta meie vald tulevikus paremaks.

Vallavalitsus ootab 8. jaanuarist kuni 15 veebruarini 2020 kõigi ideid üldplaneeringu koostamiseks osas geoinfosüsteemis EVALD.

Ettepanekuid saab esitada viies kategoorias: liiklus ja ühistranspord, avalik ruum; pargid ja rohealad; paik, mis vajaks muutmist; koht on tore, satun ikka sinna; koht on ebameeldiv, väldin.

Kõik ideed on teretulnud, palume neid ka põhjendada (eriti muutmist vajavad paigad või ebameeldivad paigad), muu hulgas ootame teie kaasamõtet, kus peaksid olema puhkealad või kõnniteed; kas kuskil oleks vaja muuta liikluskorraldust; kas rohealad on liiga vähe või liiga palju vms.

Kaardirakenduses on aktiveeritud vald selliselt, et igal juhul on võimalus kaarditööriistade abil märkida ära objekt või piirkond, mille kohta ta soovib ettepanekuid teha, ning samas keskkonnas on väljad, kuhu oma ettepanek kirjutada ning seda põhjendada. Kaarditööriistadest saab valida nii ala, punkti, tõmmata joont kui teha üldist ettepanekut. Tööriistaga märke tegemine lõpetage topeltklõpsuga.

Ideid saab esitada geoinfosüsteemi ID-kaardiga või mobiil-IDga sisse logides või anonüümselt. ID-kaardi või mobiil-IDga sisse loginuid on võimalik hoida kursis, mis nende ettepanekutest edasi saab, samuti on võimalik mõnda ettepanekut vajadusel täpsustada. Avalikus vaates ei ole võimalik ettepanekut seostada sisse loginud kasutaja nimega.

Ettepanekuid saavad esitada igas vanuses inimesed.

Sisse loginud inimeste ettepanekud lähevad automaatselt siinsamas keskkonnas ideekorje nimekirja. Sinna lisatakse ka anonüümselt esitatud ettepanekuid, kui need on läbinud planeerimisspetsialisti poolt esimese kontrolli.

Veebruaris 2020 hakkab vallavalitsus ettepanekuid analüüsima ning võtab neid edaspidi arvesse valla üldplaneeringu koostamisel. https://service.eomap.ee/p%C3%B5hjaajalid%20P%C3%A4rnumaavalid/?layers_upd=1,4&alus=eomapBaseLayer&mod=kodanik#/kodanik/yritus/uldplaneeringu-ideekorje/ ehk lühem link <https://bit.ly/2vouFAM>

Konkurss Põhja-Pärnumaa valla 2020. aasta kaasava eelarve kaudu rahastatavate objektide väljaselgitamiseks

Põhja-Pärnumaa valla eelarvestrateegia 2020-2023 kohaselt on 2020. aastal kaasava eelarve mahuks 20 000 eurot.

Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 16. novembri 2018 määruse nr 54 „Põhja-Pärnumaa valla kaasava eelarve menetlemise kord“ § 4 lõike 1 alusel kuulutab Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus välja konkursi Põhja-Pärnumaa valla 2020. aasta kaasava eelarve kaudu rahastatavate objektide väljaselgitamiseks.

Kaasava eelarve kaudu rahastatav objekt peab olema seotud Põhja-Pärnumaa vallaga, pakkuma avalikku hüve ja olema avalikult kasutatav, teostatav samal eelarveaastal ning objektist ei tohi tekkida ebamõistlikke kulusid valla järgnevate aastate eelarvetele.

Ettepaneku esitamise tähtaeg on 29. veebruar 2020. Ettepaneku võib

esitada igal ajal. Ettepanek tuleks saata e-postile vald@pparnumaa.ee või postiaadressile Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus, Pärnu-Paide mnt 2, Vändra alev, Põhja-Pärnumaa vald 87701.

Ettepanekus märgitakse:

- 1) ettepaneku esitaja ees- ja perekonnanimi, kontaktandmed;
- 2) objekti kirjeldus;
- 3) võimalusel objekti kavand koos hinnapakkumisega, mis annab selge abistava info ettepaneku elluviimise võimalikkuse hindamisel;
- 4) muu oluline info, mida ettepaneku esitaja peab oluliseks ettepaneku hindajatele objekti kohta teada anda.

Erinevalt 2019. aastast võib objekti rajada ka eramaale, kuid sel juhul

lisatakse ettepanekule maaomaniku kinnitus valmisoleku kohta sõlmida vallaga avaliku kasutamise leping.

Esitatud ettepanekuid hindab vallavalitsuse moodustatud komisjon. Komisjon jätab kõrvale ettepanekud, mis ei vasta nõuetele, ei ole esitatud tähtaegselt, ei sisalda eelnimetatud andmeid või ei ole muudel objektiivsetel põhjustel ellu viidavad. Komisjonil on õigus sarnaseid ettepanekuid liita ja ettepanekuid täiendada ning teha ettepaneku võimaliku elluviimise tagamiseks koostööd selle esitajaga. Kõik ettepanekud koos komisjoni seisukohaga avalikustatakse Põhja-Pärnumaa valla veebilehel ja viiakse läbi hääletus. Ellu viiakse üks või mitu ettepanekut, mis said hääletusel enim hääli.

Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus

KOKKUVÕTE VALLAVOLIKOGU 22. JAANUARI ISTUNGIST

Volikogu istung toimus Vändras Põhja-Pärnumaa vallamajas. Volikogu istungil osales 19 volikogu liiget. Puudusid Ülle Vapper ja Gerda Mölder. Istungit juhtis volikogu aseesimees Priit Enok.

1. Põhja-Pärnumaa valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2020-2032. Kava kinnitati määrusega nr 1. Kava on valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajamise aluseks järgneval 11 aastal. Kava vaadatakse üle vähemalt kord nelja aasta tagant. Kava ja kõikide teiste istungil kehtestatud määrustega on võimalik tutvuda valla veebilehel ja Riigi Teatajas.

2. Põhja-Pärnumaa valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskiri. Määrusega nr 2 kehtestatud eeskiri sätestab veevarustuse ja reovee ning sademe- ja drenaaživee või muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise teenuste osutamise nõuded ja tingimused ning teenuste osutamise ja kasutamise korra Põhja-Pärnumaa vallas.

3. Põhja-Pärnumaa valla ühisveevärgi- ja kanalisatsiooniga liitumise eeskiri. Määrusega nr 3 kehtestatud eeskiri sätestab ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise tingimused ja nõuded ning määrab liitumise korra Põhja-Pärnumaa vallas.

4. Kinnisasjade omandamiseks loa andmine. OÜ-le TL Agency anti luba omandada kaheksa Põhja-Pärnumaa vallas asuvat kinnistut, milles põllumaad on enam kui 10 hektarit.

5. Põhja-Pärnumaa valla 2020. aasta eelarve I lugemine. Lõpetati eelarve I lugemine ja määrati parandusettepanekute esitamise tähtajaks 5. veebruar 2020.

6. Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 16.11.2018 määruse nr 54 „Põhja-Pärnumaa valla kaasava eelarve menetlemise kord“ muutmine. Määrusega nr 4 sätestati, et kaasava eelarve suurus määratakse eelarvestrateegiaga ja määrati konkursi väljakuulutamise tähtajaks üks kuu eelarveaasta algusest.

7. Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 14. detsembri 2017 otsuse nr 16 „Põhja-Pärnumaa Vallavalitsuse struktuuri ja

teenistuskohade koosseisu kinnitamine“ muutmine. Muudeti vallakantsleis ühe IT-spetsialisti ametikoha suurust ja vähendati Tootsi Halduskeskuse juhi ametikoha suurust.

8. Põhja-Pärnumaa valla põhimääruse (I lugemine). Lõpetati eelnõu I lugemine ja määrati parandusettepanekute esitamise tähtajaks 5. veebruar 2020.

9. Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu töökord (I lugemine). Lõpetati eelnõu I lugemine ja määrati parandusettepanekute esitamise tähtajaks 5. veebruar 2020.

10. Põhja-Pärnumaa Vallavalitsuse töökord (I lugemine). Lõpetati eelnõu I lugemine ja määrati parandusettepanekute esitamise tähtajaks 5. veebruar 2020.

11. Põhja-Pärnumaa finantsjuhtimise kord (I lugemine). Lõpetati eelnõu I lugemine ja määrati parandusettepanekute esitamise tähtajaks 5. veebruar 2020.

12. Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 14.12.2017 määruse nr 5 „Volikogu esimehele, aseesimehele, volikogu liikmetele, komisjonide esimeestele ja liikmetele tasu ja hüvituse maksmise kord“ muutmine (I lugemine). Lõpetati eelnõu I lugemine ja määrati parandusettepanekute esitamise tähtajaks 5. veebruar 2020.

13. Vaideotsus. Rahuldati esitatud vaie ja tunnistati Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 20.11.2019 otsus nr 43 "Halinga Vallavolikogu 20.09.2017 otsuse nr 23 „Kuulilaskmise laskepaiga rajamiseks kirjaliku nõusoleku andmine“ kehtetuks tunnistamine" kehtetuks.

14. Määruste muutmine. Täiendati Pärnu-Jaagupi Spordikeskuse ja Tootsi Kultuuri- ja Spordikeskuse põhimäärust ning tehti valitsusele ülesandeks kinnitada juhataja ettepaneku alusel asutuste töötajate struktuur ja koosseis.

15. Osalemine Pärnumaa kodutute loomade varjupaiga uue hoone rajamise rahastamisel. Otsustati osaleda Pärnumaa Omavalitsuste Liidu poolt aastatel 2020-2021 Pärnumaa kodutute loomade varjupaiga uue hoone rajamise rahastamisel summas kuni 55 069 eurot.

Ahti Randmere
Abivallasekretär

KOKKUVÕTE VALLAVOLIKOGU 18. DETSEMBRI 2019. a ISTUNGIST

Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu istung toimus 18. detsembril Vändras vallamaja saalis.

• Muudeti Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu määrust „Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord“. Viidi sisse täiendav sotsiaaltoetus, millega saab osaliselt katta pimedat kodaniku juhtkoera kasutamiseks kaasnevaid kulutusi.

• Muudeti Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu määrust „Sotsiaaltoetuste määrad“. Sätestati juhtkoera ülalpidamise toetuse määrad 65 eurot kuus.

• Võeti vastu Põhja-Pärnumaa valla 2019. aasta II lisaeelarve.

• Tutvustati Põhja-Pärnumaa valla 2020. aasta eelarvet.

• Otsustati võõrandada otsustuskorras tasuta vallavara senistele valdajatele Vahenurme külas Vahenurme keskus 2a asuvad garaažiboksid.

• Kehtestati koerte, kasside ning muude loomade pidamise eeskiri.

• Otsustati maksta Põhja-Pärnumaa vallavalitsuse 5 liikmele hüvitist valitsuse liikme kohustuste täitmise eest.

Ülle Vapper
Volikogu esimees
ylle.vapper@pparnumaa.ee

Videosalvestusi istungitest on võimalik vaadata valla kodulehelt aadressil: www.pparnumaa.ee

VALD TUNNUSTAS KULD- JA TEEMANTPAARE

Põhja-Pärnumaa vallavalitsus tunnustas jõuluüritustel teist aastat kuld- ja teemantpulmadeni koos elanud abielupaare. Tootsi ja Pärnu-Jaagupi piirkonna eakate jõuluüritusele Halinga restoranis olid kutsutud tänavu 20. juunil oma 60ndat abieluaastat ehk teemantpulmi tähistanud Meeli ja Aare Kask Tootsist. Vallavanem Jane Mets tunnustas teemantpaari kaunite sõnade, roosikimbu ja kristallsüdamega.

Meeli Kask rääkis oma erilisest tutvumisest abikaasaga: „Mina tulin rongiga Siberist, **Aare** sama rongiga sõjaväest. Mina läksin Tootsi jaamas maha, tema Toris. Järgmisel aastal tuli Aare Tootsi turbakombinaati tööle ja mõne aasta pärast abiellusime.“ Samas vabrikus töötasid Meeli ja Aare kuni pensionile minekuni. Koos kasvatati üles kaks poega – Aksel ja Olavi. „Akslil on kolm tütart ja neist ühel kaks poega, Olavil tütar ja poeg, meil on seitse järeltulijat. Aare on hea mees, kes hoiab mind ja teeb ära kõik raskemad tööd,“ rääkis Meeli oma tutvumislugu ja kiitis abikaasa Aaret, et ta on ka auväärse eas olles väga sportlik.

Vändra piirkonna pulmapaare tunnustati Vändra Kultuurimajas eakate jõulupeol. Vallavolikogu esimees Ülle Vapper pidas toredate elukaarepõhise kõne, kus võrdles juubelisünnipäevi sama verstaposti kooselutähtpäevadega. „50 – naudid elu ja kõik läheb aina paremaks; 60 – jätkuvalt hea, perel on kõik hästi, lähedastel läheb hästi ja kui on kõige tähtsamat – tervist –, ongi kõik väga hästi.“ Vapper tunnustas koos sotsiaal-osakonna juhataja Anneli Kaljuriga teemantpaari Milvi ja Mart Laasi, kuldpaare Irene ja Juhan Oravat ning Aino ja Toivo Adamsoni roosikimbu ning kauni meene – kristallsüdamega.

Aino ja Toivo Adamson abiellusid 11. aprillil 1969 Tallinnas praeguses Õnnepalees. Mõlemad on sündinud ja elanud kaua aastaid pealinnas. Toivo töötas Normas treialina, hiljem liftimehaanikuna, Aino lasteaiakasvatajana ja baaridaamina. „Nüüd elame juba 15 aastat Vändras. Sõbranna kolis siia ja tema eeskujul ostime meigi Vändrasse maja. Elu on palju rahulikum kui linnas,“ räägib Aino. Koos on üles kasvatatud kaks tütart – Riina ja Lee. Pika ja õnneliku kooselu retsepti ütleb Toivo vaikselt ja kelmika naeratuse saatel: „See on armastus.“

Irene ja Juhan Orav abiellusid 12. septembril 1969. a Paide linnas. „Aastad lähevad nii kiiresti, aga hinged oled ikka sama inimesed. Tegelikult on kõik suur õnneasi, kellega kokku juhtud. Suur teineteisemõistmine ja hoolivus on väga tähtsad. Juhan on haruldane mees, südamek ja nii töökas. Ta saab kõikide asjadega hakkama. Mõtlen mõnikord, et pean mõne asja ära viskama, aga tema leiab, et oi, selle teeme korda. Ja teebki,“ kiidab Irene oma kuldsete kätega abikaasat. Juhan töötas 16 aastat energeetikuna ja hiljem auto- ja bussijuhina kohalikus majandis. Irene on meedikuna töötanud 30 aastat, 1970-1997 Vihtras velskrina

Aino ja Toivo Adamson

ja hiljem kooliõena. Koos on üles kasvatatud kaks poega – Raul ja Riho. Mõlemad teenivad leiba ettevõtjatena. Raul on hinnatud kaminameister ja pottsepp, tegev ka vallavolikogus ja tema ettevõtte tegeleb ka teiste ehitustöödega. Riho ettevõtte on keskendunud isa eeskujul elektrotöödele. Suur rõõm on Irenel ja Juhanil lastelastest. Neist kolm lõpetasid Vändra Gümnaasiumi kuldmedaliga ja kaks neist õpivad ülikoolis. „Marti lõpetas veel kahe aastaga gümnaasiumi. Nüüd õpib Tartu Ülikoolis. Vaatan, et ka seal jätkub

teda igale poole. Raulil üks poeg on kutseline sõjaväelane. Tööd teevad nad kõik, see on loomulik olek meie peres. Meil on nii laste kui lastelastega väga head suhted. Ilmselt seob ka ühine muusika- ja kunstihuvi,“ räägib Irene, kes on loõtsamängija Pärnumaa Lõõtsapillhaigete Seltsis, millega käib üle Eesti esinemas, ja lisaks väiksemas ansamblis Vändra Lõõtsad. Palju aastaid on Irene laulnud erinevates ansamblites ja koorides. Harrastuskunstiga alustas ta kujutava kunsti kaugõppekursusel, tema sõejoonistused kaunistavad

Meeli ja Aare Kask

praegugi Vihtra Külakeskuse seinu. Oma mõlemad huvid ja anded on ta edasi andnud ka lastelastele.

Milvi ja Mart Laas abiellusid 22. augustil 1959. a. Mõlemad on põlised vändralased. „Alevi RSN Täitevkomitees istusime kahekesi kõrvuti, kui meid paari pandi, ja pärast läksime Võidulasse Mardi maakoju pulmi pidama,“ meenutab Milvi. „Vanas kultuurimajas oli tantsupidu, valisin ühe tüdruku välja, et lähen võtan tantsima, aga üks napsas eest ära. Võtsin selle, kes alles jäi. Ja on tänaseni,“ räägib Mart muheledes esimesest kohtumisest Milviga. Mart on töötanud 34 aastat EPT-s autojuhina ja viimased 14 aastat enne pensionile jäämist keevitajana. Milvi töötas alguses Vändra trükikojas, siis kudemajana ja hiljem Wendre vabrikus. Koos on üles kasvatatud kolm last – Ehti, Heiki ja Ilona. „Meil on kuus lapselast ja kuus lapselapselast – neli põlv. Elu läheb edasi. Mart oskab teha kõiki töid. Paljud mehed armastavad napsutada, aga Mardi suur pluss on see, et ta on karsklane. Igal pool saame käia autoga. Täiuslikke inimesi on vähe, igal oma head ja vea. Ega päris ilma riivata ka ei saa, aga iga riid annab leppida,“ räägib Milvi.

Vähe on meie ümber neid abielupaare, kellele saatus on kinkinud võimaluse nii pikka aega teineteisega koos elada, jagada ühist elu- ja hingeroumi. Jätkugu teil jõudu, usku ja tarkust hoida tasakaalus teineteise, oma laste ja lastelaste rõõmud ja mured, olla aktiivsed ja tegusad igas päevas. Teie elukogemused ja eeskuju on nende tähtpäevade nimetusega võrdselt kuldseid või teemandi hinnaga järgmistele põlvkondadele. Eelkõige neile, kelles elab edasi kiluke teist endist ja viib elu igavesele ringile juba uued tulijad.

Õie Kuusk

Milvi ja Mart Laas

Irene ja Juhan Orav

Muudatused korraldatud jäätmeveos

Eelmisel aastal korraldas MTÜ Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskus riigihanke leidmaks korraldatud jäätmevedajat Põhja-Pärnumaa valla Vändra ja Tootsi piirkonnas. Hanke tulemusena hakkab nimetatud piirkonnas jäätmeid alates 01.03.2020 vedama AS Eesti Keskkonnateenused, kes osutab sama teenust ka endise Halinga valla territooriumil.

Vedu hakkab toimuma vastavalt Põhja-Pärnumaa Jäätmehoolduseeskirjale ja Põhja-Pärnumaa valla jäätmekavale aastateks 2018-2023. Eelpool nimetatud dokumendid on omakorda koostatud vastavalt Eesti Vabariigi jäätmekäitluse ala eesmärkidele. Eesmärgiks on seatud jäätmete kogumine võimalikult eri liigiti nende tekkekohas, samuti võimalikult palju jäätmeid võtta taaskasutusse.

Segaolmejäätmete korraldatud jäätmeveoga on kohustatud liituma kõik kinnistud.

Esmakordselt hakatakse Põhja-Pärnumaa vallas koguma ka **biolagunevaid köögi- ja sööklajäätmeid**. Selleks peavad kõik Tootsi alevi ja Vändra alevi elamumaa sihtotstarbelised kinnistud, **kus on 8 või enam korterit**, tagama biolagunevate jäätmete kogumiseks eraldi mahuti olemasolu, kui puudub nõuetekohane võimalus kompostimiseks. Samuti peavad biolagunevate jäätmete mahuti muretsesma ka need kinnistud, mis ei ole elamumaa sihtotstarbega, kuid millel asuva asutuse või ettevõtte tegevusest tekib biolagunevaid jäätmeid nädalas enam kui 25 kg või kui kinnistul tegutseb vähemalt 25 istekohaga toitlustusettevõtte, lasteaed, kool, hooldushaigla või hooldekodu. Nimetatud ettevõtetel puudub vajadus mahuti soetamiseks üksnes juhul, kui ettevõtte kasutab toidujäätmete purustamis-seadet ja saadav suspensioon juhitakse ühiskanalisatsiooni.

Korraldatud jäätmeveoga on hõlmatud ka vanapaberi ja kartongi kogumine. Uue nõudena peab Tootsi alevi ja Vändra alevi elamumaa sihtotstarbelisel kinnistutel olema ka eraldi jäätmemahuti vanapaberi kogumiseks, **kui kinnistul on 8 ja enam korterit** ja puudub võimalus tekkiva paberi või kartongi põletamiseks küttekolletes. Siinjuures tuleb ka niisuguste kinnistute omanikel arvestada, et küttekoldes võib vanapaberit põletada ainult kogustes, mis on vajalik tule süütamiseks.

Kõikidel kinnistutel on võimalik liituda ka pakendijäätmete kogumisingiga. Korterelamutes on võimalik tellida eraldi konteiner ning Vändra alevi eramaja klientidele pakutakse pakendikoti teenust. Pakendikotti tuleb koguda kõik puhtad metallist, klaasist, kartongist ja plastikust pakendid. Vastavalt võimalustele laiendatakse pakendikoti teenust teistesse asustusüksustesse

Vastavalt läbi viidud riigihankele on alates 01.03 2020 uued jäätmeveo hinnad vallas järgmised:

JÄÄTMEVEOGA SEOTUD LISATEENUSED:

Rendikonteineri ümbervahetamisel või ära toomisel lisandub tasu konteineri tühjendamise ja pesu eest vastavalt kehtivale hinnakirjale.

Konteineriväliste jäätmete kogumisel arvestatakse jäätmete mahtu (m³) visuaalsel vaatlusel.

Transporditasu tasu ei võeta rendile antavate või müüdavate jäätmemahutite laialipaigutamisel korraldatud jäätmeveo teenuse osutamise alguses 15.02.2020 kuni 15.05.2020 ja jäätmemahutite äraviimisel korraldatud jäätmeveo teenuse osutamise perioodi lõppemisel 1 kuu vältel.

Graafikuvälise olmejäätmete veo tellimisel rakendatakse + 50% kõrgemat teenustasu võrreldes tavahinnakirjaga.

Tühisõit võrdub mahuti tühjendamise hinnaga (vt. tühjenduste hinnakirja)

Mahutite pesuteenust osutatakse ainult AS Eesti Keskkonnateenused rendikonteineritele.

TEENUSTE HINNAKIRI KEHTNA, PÕHJA-PÄRNUMAA JA MÄRJAMAA. Kehtiv alates 1. 03. 2020						
Jäätmemahuti maht m³	Ühe jäätmemahuti tühjendus (km-ta) EUR	Ühe jäätmemahuti tühjendus (km 20%) EUR	Ühe jäätmemahuti ühe kuu rent (km-ta) EUR	Ühe jäätmemahuti ühe kuu rent (km 20%) EUR	Jäätmemahuti müük (km-ta) EUR	Jäätmemahuti müük (km 20%) EUR
Jäätmekott 0,1 (kuni 10 kg)	2,32	2,78	-	-	-	-
kuni 0,08	1,86	2,23	2,00	2,40	45,00	54,00
kuni 0,14	3,25	3,90	2,00	2,40	45,00	54,00
kuni 0,24	4,08	4,90	2,00	2,40	50,00	60,00
kuni 0,37	6,13	7,36	3,00	3,60	90,00	108,00
kuni 0,66	8,17	9,80	5,50	6,60	190,00	228,00
kuni 0,80	9,90	11,88	6,50	7,80	195,00	234,00
kuni 1,10	11,91	14,29	9,00	10,80	230,00	276,00
kuni 1,50	16,24	19,49	10,00	12,00	-	-
kuni 2,50	27,07	32,48	14,00	16,80	650,00	780,00
kuni 4,50	48,73	58,48	16,00	19,20	870,00	1044,00
NB! Tühisõit võrdub vastava mahuti tühjendamise tasuga (kord).						

VANAPABERIJÄÄTMETE KOGUMINE JA VEDU						
Jäätmemahuti maht m³	Ühe jäätmemahuti tühjendus (km-ta) EUR	Ühe jäätmemahuti tühjendus (km 20%) EUR	Ühe jäätmemahuti ühe kuu rent (km-ta) EUR	Ühe jäätmemahuti ühe kuu rent (km 20%) EUR	Müük (km-ta) EUR	Müük (km 20%) EUR
kuni 0,08	0,12	0,14	2,00	2,40	45,00	54,00
kuni 0,14	0,22	0,26	2,00	2,40	45,00	54,00
kuni 0,24	0,37	0,44	2,00	2,40	50,00	60,00
kuni 0,37	0,56	0,67	3,00	3,60	90,00	108,00
kuni 0,66	1,02	1,22	5,50	6,60	190,00	228,00
kuni 0,80	1,24	1,49	6,50	7,80	195,00	234,00
kuni 1,10	1,71	2,05	9,00	10,80	230,00	276,00
kuni 2,50	3,88	4,66	14,00	16,80	650,00	780,00
kuni 4,50	6,98	8,38	16,00	19,20	870,00	1044,00
NB! Tühisõit võrdub vastava mahuti tühjendamise tasuga (kord).						

BIOLAGUNEVATE KÖÖGI- JA SÖÖKLAJÄÄTMETE KOGUMINE JA VEDU						
Kuni 0,08	0,12	0,14	2,00	2,40	45,00	54,00
Kuni 0,14	0,43	0,52	2,00	2,40	45,00	54,00
Kuni 0,24	0,74	0,89	2,00	2,40	50,00	60,00
Kuni 0,37	1,12	1,34	3,00	3,60	90,00	108,00
Kuni 0,66	2,05	2,46	5,50	6,60	190,00	228,00
NB! Tühisõit võrdub vastava mahuti tühjendamise tasuga (kord).						

SEGAPAKENDIJÄÄTMETE KOGUMINE JA VEDU						
kuni 0,10 jäätmekott (kuni 10 kg)	0,16	0,19	-	-	-	-
kuni 0,08	0,16	0,19	2,00	2,40	45,00	54,00
kuni 0,14	0,22	0,26	2,00	2,40	45,00	54,00
kuni 0,24	0,37	0,44	2,00	2,40	50,00	60,00
kuni 0,37	0,56	0,67	3,00	3,60	90,00	108,00
kuni 0,66	1,02	1,22	5,50	6,60	190,00	228,00
kuni 0,80	1,24	1,49	6,50	7,80	195,00	234,00
kuni 1,10	1,71	2,05	9,00	10,80	230,00	276,00
kuni 1,50	2,33	2,80	10,00	12,00	-	-
kuni 2,50	3,88	4,66	14,00	16,80	650,00	780,00
kuni 4,50	6,98	8,38	16,00	19,20	870,00	1044,00
NB! Tühisõit võrdub vastava mahuti tühjendamise tasuga (kord).						

Poolte kokkuleppel rakendatavad lisateenused:	EUR (km-ta)	EUR (km 20%)
Kottidesse pakendatud konteineriväliste jäätmete laadimine ja vedu, 1m³	30,00	36,00
Ületäitunud konteineri lisakuupmeetri laadimine ja vedu, 1 m³	30,00	36,00
Konteineri kõrval olevate lahtiste jäätmete koristamine ja vedu, m³	30,00	36,00
Biolagunevate jäätmete mahutile voorderuskott ja paigaldus vedaja poolt kuni 0,14 m³ mahutile, tk	1,60	1,92
Biolagunevate jäätmete mahutile voorderuskott ja paigaldus vedaja poolt 0,24 m³ mahutile, tk	1,92	2,30
Segaolmejäätmete mahutile voorderuskott ja paigaldamine vedaja poolt 0,08 m³ ja 0,14 m³ mahutile, tk	1,60	1,92
Segaolmejäätmete mahutile voorderuskott ja paigaldus vedaja poolt 0,24 m³ mahutile, tk	1,92	2,30
Kliendi värava või tõkkepuu avamiseks kasutatava avamisvahendi haldamise tasu, kuu	9,59	11,51
Kogumismahuti käsitransport jäätmeveokini 11-24 meetrit, tk	3,20	3,84
Kogumismahuti käsitransport jäätmeveokini 24-40 meetri, tk	9,59	11,51

Poolte kokkuleppel rakendatavad lisateenused:	EUR (km-ta)	EUR (km 20%)
Konteineri paigaldus, teisaldus, ringivahetus kuni 1,10 m³ konteiner, tk	16,50	19,80
Konteineri paigaldus, teisaldus, ringivahetus 1,50 m³ ja suurem konteiner, tk	40,00	48,00
0,08-0,37 m³ konteineri pesu (lisandub konteineri transporditasu)	15,00	18,00
0,66-1,10 m³ konteineri pesu (lisandub konteineri transporditasu)	18,00	21,60
1,50-4,50 m³ konteineri pesu (lisandub konteineri transporditasu)	25,00	30,00
Luku aasade paigaldamine 0,08-1,10 m³ konteinerile, tk	20,00	24,00
Luku aasade paigaldamine 1,50-4,50 m³ konteinerile, tk	28,00	33,60
Arve lisa vahelehe saatmine, kord (kuu koond osutatud teenuste ülevaade aadresside, teenuste ja jäätmeliikide kaupa)	2,00	2,40
Jäätmemahuti kleebis kliendi isiklikule mahutile, tk	2,00	2,40
Jäätmeveoki tagurdamine kliendi mahutini üle 75m, kord	20,83	25,00
Jäätmete veograafiku või lepingu korduv paberikandjal saatmine kliendi soovil posti teel, tk	2,00	2,40
Purunenud jäätmekoti koristusteenus, kord	30,00	36,00

Pärnu-Jaagupi Põhikool alustas uue ERASMUS+ projektiga

Pärnu-Jaagupi Põhikool osaleb aastatel 2019 – 2021 ERASMUS+ projektis „Back to the Roots“ (Tagasi juurte juurde). Projektis osalevad nelja kooli õpilased ja õpetajad – lisaks meile Saksamaalt, Itaaliast ja Portugalist. 7.-12 detsembril 2019 oli kolmel õpilasel ja kolmel õpetajal igast koolist võimalus osaleda esimesel projektikohtumisel, mida korraldas projekti eest vedav kool Einstein-Gümnaasium Rheda-Wiedenbrückist Saksamaalt.

Ettevalmistava ülesandena tuli kodus valmistada projekti logo. See variant, mida me kahel projektiaastal kasutama hakkame, valiti välja Einstein-Gümnaasiumi žürii poolt. Meie suureks rõõmuks oli välja valitud logo (vt fotot) just meie noorte tehtud. Logo autoriteks on Kreete Karits ja Karolin Figol. Logo valmimist toetasid meie IT-juht Andrus Peetson ja õpetaja Helen Mitt. Auhinnaks hea logo tegemise eest said meie projektimeeskonna õpilased Einstein-Gümnaasiumi T-särgi.

Projekti ülesannete seas on Euroopa päeva korraldamine mais 2020 ning neljakeelse sõnastiku koostamine noortele esmaseks suhtlemiseks vajaminevate sõnade ja väljenditega. Olulisel kohal on rahvuslike juurte teema, kus läbi traditsioonilise muusika, spordi ja tantsu minevik, olevik ja tulevik ühtseks seotakse. Projekti elluviimisel on kavas need teemad lõimida erinevatesse õppeainetesse, et kaasata suurem osa meie kooli III kooliastme õpilastest. Meie kooli projektikoordinaatoriks on Anne Alus. Esimesel projektikohtumisel osalesid õpetajad Merike Mäemets ja Katrin Uutsalu. Järgnevalt on toodud Einstein-Gümnaasiumis toimunud projektikohtumisel osalenud õpilaste muljed.

Mattias Tõnts: Laupäeva õhtul jõudsimme Saksamaale kohale. Meid võeti seal ilusti vastu. Kui „koju“ jõudsimme, tutvustas pere mulle maja. Järgmise päeva hommikul vaatasime kohalikku lossi ja peale seda suundusime Saksamaa kõige suuremale jalgpallistaadionile. See oli väga lahe kogemus. Esmaspäeval pidime juba kell 8 koolis olema. Meile räägiti sellest projektist lähemalt ning kõik külalisgrupid (meie, Portugal, Itaalia) tutvustasid ennast. Siis räägiti meile muusikast ja öeldi, et homme hakkame ise pille valmistama. Järgmise päeva hommikul varakult üles ja jälle kooli. Tegime siis oma pillid valmis ja lootsime, et järgnev sporditeema „Korvpall“ ei saa igav tulla, sest sport on lahe. Nii oligi. See oli täitsa

normaalne mäng. Kui lõpetasime, oli päev juba õhtusse jõudnud ja aeg oli koju minna. Kolmapäeval tegelesime minu jaoks projekti kõige raskema temaga – riikide keeled ja nende juured. Pidime otsima infot ja täitma töölehti. Tegelesime ka e-Twinninguga. Koolipäev oli jälle lõppenud. Õhtuks olime kutsutud kooli tagasi ühisele õhtusöögile. Seal jätsid kõik kõigiga hüvasti. Järgmise päeva hommikul tõusime kell 5 ja sõitsime rongiga Düsseldorf, sealt lennukiga Frankfurti ja edasi Tallinna, lõpuks väikebussiga koju. Oli seiklus-terohke reis. Jään teisi igatsema.

Agle Lensment: Mina sain osaleda EL kaheaastase projekti „Back to the roots“ esimesel kohtumisel Saksamaal Einstein-nimelises gümnaasiumis Rheda-Wiedenbrückis. Meie koolist oli kolm, Portugalist neli ja Itaaliast samuti kolm õpilast. Esimesel päeval tehti meile ülevaade erinevatest ülesannetest, mis peavad kahe aasta jooksul täidetud saama. Tutvusime üksteisega ja kooliga ning avastasime Euroopa muusika ajalugu. Teisel tööpäeval tegelesime muusikaga ning valmistasime ise instrumente. Samuti saime ülevaate spordialast korvpall ning mängisime seda. Mängu käigus saime üksteisega rohkem lähedaseks. Kolmandal tööpäeval vaatasime üle, kus kohast meie emakeeled pärinevad, ning joonistasime keelepuu. Pärast kirjutasime antud teema kohta gruppides väikese artikli ja töö oli selleks korraks läbi. Meile anti ka sertifikaadid ning suruti kätt. Õhtul toimus suur ja viimane õhtusöök koos peredega, kellega pidime kahjuks hüvasti jätma.

Vabal ajal aga avastasime Rheda-Wiedenbrücki liitlinna. Minu arvates oli see reis väga tore ning lõbus. See oli äge, et saime teada teiste

maade kultuurist ning suhelda noortega, kes kõik Einstein gümnaasiumi olid kokku tulnud. Minu n-õ kasupere oli väga hooliv ja tore, tundsin end pereliikmena. Üleüldse, väga lahe reis oli.

Aivo Uulimaa: Minu n-õ lapsevanemad olid tore-dad. Neil on hea inglise keele oskus ja nad uurisid minu käest palju Eesti kohta. Pühapäeval käisime lossis, kus meile räägiti selle ajaloost. Hiljem läksime oma perega ühele kohalikule jõululaadale. Esmaspäeval saime koolis teiste välismaalastega tuttavaks. Meile räägiti täpselt, mida me sellel nädalal plaanime teha. Teisipäeval ja kolmapäeval tegime rühmatööd ja mängisime ka korvpalli. Kolmapäeval tegime oma kooli rühmaga ülesandeid keelte päritolu kohta. Kohvipausi ajal käisime kohalikul staadionil jalkat mängimas.

Kokkuvõtteks võib öelda, et projekti koordinaatorid olid esimese kohtumise päevad väga tihedalt sisustanud projekti algatamiseks vaja minevate tegevustega. Räägiti Euroopa Liidust, musitseeriti ja tehti koos sporti. Noored uurisid indoeuroopa keelte pärinemist ja projektis osalevate rahvaste keelte omavahelisi seoseid. Projektis osalejatele sai selgeks, et saksa, hispaania ja itaalia keel on võrdlemisi lähedased keeled, kuid eesti keel pärineb täiesti teisest keeleharust. Esimesel kohtumisel osalenud töörühm soovib toimunud töötubade põhjal korraldada jaanuaris ja veebruaris tegevusi ka oma kooli teistele õpilastele. Järgmine projektireis viib meie õpetajad ja õpilased kevadel Portugali.

Pärnu-Jaagupi Põhikooli ja Pärnu-Jaagupi Muusikakooli direktor Katrin Uutsalu

Eelteade vanemlusprogrammist „Imelised aastad“

Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus koostöös Tervise Arengu Instituudiga viib 2020. aasta sügisel läbi vanemlusprogrammi „Imelised aastad“. Programmi kestvus on kokku 16 nädalat ning koolitajatega kohtutakse üks kord nädalas. Koolitusgrupid moodustatakse Pärnu-Jaagupis ja Vändras. Tootsi piirkonna lapsevanemad saavad valida, millisesse piirkonda neil mugavam on liikuda. Vallavalitsus tagab programmis osalejatele toetustamise ja vajadusel lapsehoiuteenuse.

„Imelised aastad“ on tõendus põhine vanemlusprogramm, kus arendatakse ja õpetatakse 2-8-aastaste laste vanematele vanemlike oskuseid, mille läbi paraneb lapse ja vanema vaheline suhe.

Koolitusel õpitakse lapsega kontakti saama, last tunnustama, konflikte lahendamise, ennast kehtestama, piire seadma ning toime tulema erinevate probleemidega. Läbi koolituse omandatud vanemlike oskused aitavad ennetada laste käitumisprobleeme.

Uuringutest on selgunud, et tänu programmile suureneb lastel probleemide lahendamise oskus, paranevad suhted eakaaslastega, areneb väljendus- ja enesekehtestamisoskus, kasvab õpiedukus. Pikas perspektiivis väheneb agressiivne käitumine ja koolist väljalangemine.

Täpsemat infot programmi kohta saab veebilehelt <https://tarkvanem.ee/koolitused/imelised-aastad/>

Huvi korral võtke julgelt ühendust!

Projektiga seotud konataktisikud vallavalitsuses:
Pärnu-Jaagupi ja Tootsi piirkonnas

Kerttu-Kaia Kesler,
kerttu.kaia.kesler@pparnumaa.ee,
tel 56644562,

Vändra piirkonnas **Evelin Ivanov,**
evelin.ivanov@pparnumaa.ee,
tel 51911641

Anneli Kaljur
sotsiaalosakonna juhataja
anneli.kaljur@pparnumaa.ee

Põhja-Pärnumaa vallal on nüüd oma noortevolikogu

Jaanuari esimesel täisnädalal toimusid Põhja-Pärnumaa valla esimesed ametlikud noortevolikogu valimised. Nädala jooksul oli võimalus hääletada kõigis valla koolides ning noortekeskustes. Kokku kasutas seda võimalust 63 noort. Valimisaktiivsus küll väga kõrge ei olnud, kuid ilmselt on ka noorte jaoks noortevolikogu teema uus ja päris täpselt ikkagi ei teata, mida see endast kujutab.

Kokku oli kandidaate 14, kellest noortevolikokku valituks osutus 9 noort. Noortevolikogu valiti kaheks aastaks ning liikmed on järgmised: **Marek Matt, Hanna Maria Tasane, Anita-Ly Laan, Mia Sandra Taur, Kertu Luik, Birgit Pajumäe, Anita Jürisson, Minni Toom ja Liis Pank.** Noortevolikogu esimene istung toimub 21. jaanuaril vallavalituse volikogu saalis Vändras. Valitakse volikogu esimees ja aseesimees.

Siinkohal väike ülevaade sellest, mis see noortevolikogu ikkagi on.

Kohaliku omavalitsuse noortevolikogu on valla- või linnavolikogu juures tegutsev nõuandev kogu, mille liikmed on noored. Noortevolikogu eesmärk on analüüsida valla või linna pädevusse kuuluvaid noorteküsimusi ning teha nende kohta ettepanekuid valla- või linnavolikogule ja -valitsusele. Noortevolikogu liikmeks võivad olla noored vanuses 13-26, kelle elukoht on registreeritud või kes õpib konkreetse omavalitsuse haldusüksuse territooriumil. Noortevolikogusse saavad kuuluda õpilasesinduste ja noorteühingute esindajad ning ka organiseerumata noored (noored, kes ei kuulu noorteorganisatsiooni või -gruppi). Noortevolikogu liikmete valimisel peab lähtuma demokraatlikkuse põhimõtetest.

Noortevolikogu annab noortele võimaluse:

- rääkida kaasa otsuste tegemisel;
- omada võrdseid võimalusi täiskasvanutega;
- saada heaks kodanikuks;
- aktiivsemalt osaleda ühiskonnas ja ühiskondlikus elus;
- tutvuda demokraatia põhimõtetega.

Meil on väga hea meel, et leidis siiski noori, kes soovivad nii enda kui ka teiste noorte elu vallas paremaks muuta, kaasa rääkida olulistel teemadel ning luua algatusi, millest võib sündida suuri asju. Ning lõpuks miks mitte kandideerida ka ise juba järgmisse Põhja-Pärnumaa valla volikokku.

Soovime noortele arukaid otsuseid ning pealehakkamist parema homse loomisel.

Margit Kadak
Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus
Spordi- ja noorsootööspetsialist

31. jaanuaril 2020
kell 19.00 - 23.00

Heategevuslik
NOORTEPIDU
Vändra Gümnaasiumi võimlas

AG Muster

Õhtujuht Vlatz Albrant DJ SAHH MATT

KOHVIKUS pakuvad head ja paremat
Pärnumaa Noorte Kokandusringid

PILET 5 €

Kogu peo tulu annetatase
Pärnu Laste ja Noorte Tugikeskusele

TOETAVAD:
Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus, Multi Events OÜ, Iluavenüü,
Wendre AS, Poisi Eine, Kaire Pank

KÄBI KUKUB

FREDERIK KÜÜTS:

„Leidke midagi, mis teile meeldib ja õppige see ära!”

Kes Sa oled? Kirjelda ennast!

Mina olen Frederik, 20-aastane kitar-rist, produtsent ja muusikakirjutaja Pärnumaalt Vihtra külast. Praegu pesitsen Tallinnas. Olen peamiselt töökas, kohati hektiline, abivalmis, aga samas valiv, igal võimalusel hea-tahtlik ning kindlasti kohusetundlik ja viisakas.

Kuidas muusika Sinu ellu trügis? Miks muusikakool ja miks just kitarr?

Olen muusikafänn olnud nii kaua, kui ma elu mäletan. Kodust tuli kaasa suur armastus Queeni ja tolle ajastu rockiklassikute vastu. Nii hakkasingi plaate läbi kuulates ja kontsertide live-salvestusi vaadates kodus olevaid pille ka ise näppima. Lasteaia viimas-tel aastatel käisin aga mingil põhjusel viiuli- ja kandle tund võtmas. Mõne aja möödudes sain aru, et kitarr tun-dub rohkem minu pill olevat ning teises klassis astusingi Vändra Muusi-kakooli, mis on ainuke võimalus ümb-ruskonnas muusikat õppida. Õppi-sin seal lisaks kitarrile veel klaverit ja viiulit ning lõpuaastatel isegi trumme, kuid minu suurimaks armastuseks jäi siiski alati kitarr. Mingite asjade puhul elus saabki põhjuseks olla vist ainult see “sõnulseletamatu miski” ja rohkem polegi vaja. Muusikaarmastus ja kitar-rimäng on minu jaoks see.

Muusikakooli astusin 8-aastaselt ehk aastal 2007 ja lõpetasin aastal 2014.

Millega tegeled täna sel päeval?

Täna olen vabakutseline muusik. Olen aktiivne live-kitarrist erinevates koos-seisudes (viimase aasta jooksul olen saanud mängida artistidega, nagu Stefan, Emily J, The Boondocks, San-der Mölder, Tanja Mihhailova, Little Mess, Rasmus Rändvee, The Swingers ja paljud teised), teen aeg-ajalt stuu-diotööd, annan kitarritunde ja kõige muu kõrvalt produtseerin ja kirjutan ka veidi omaloomingut.

Kuidas muusikakool on mõjutanud Sinu elus valikuid?

Esimene, Vändra Muusikakool, andis sellele esmasele muusikavaimustele mingisuguse fookuse. Nii väiksena sa võib-olla päris ei saa aru, mille jaoks ja mida sa täpsemalt teed, aga see, et sa õpid muusikakoolis, aitab noort ja segaduses inimest ehk veidi definee-rida. Mulle endale meeldiks vähemalt nii mõelda. Ütlesin, et käin muusika-koolis, ise alati uhkusega.

Vändra Muusikakoolist oli kõige silmi avavam see, kui ühel hetkel hakkas mind õpetama Kait Kallau. Tema tutvustas mulle bluusi ja minu suur armastus esinemise vastu algas Pärnu Bluesiklubi lavadelt, kuhu Kait mind endaga kaasa vedas. Ini-mestega koos mängimine ja kogu melu nende esinemisõhtute ümber inspireeris mind kõvasti. Sealt edasi tulid uued tutvused, bändid ja esi-nemised. Varsti oli juba ilmselge, et

KÄBI KUKUB asub tutvustama M. Lüdigi nimelise Vändra muusikakooli tegusaid vilistlasi ja õpetajaid läbi aegade. Vändra Teatajas võite tutvuda läbisegi nooremate ja vane-mate tegijatega, kes on panustanud või panustavad Eesti muusikaellu ja kes on muusikapisiku saanud just Vändra muusikakoolist. Kõik intervjuud on järeloetavad muusika-kooli facebook'i lehel.

KÄBI KUKUB persoonide rea avab mees, kes vaatamata oma noorusele on tugevalt kanda kinnitanud omas valdkon-nas. Frederik Küüts on hea näide töökusest, andekusest ja suurepärasest lastetoast ning kodusest toetusest. Frederik osaleb esimesena Vändra muusikakooli vilistlastest veeb-ruaris toimuv al Eesti Laul 2020 poolfinaalis. Anett x Fredi „Write about me”. Telefonid pihku ja asume omadele kaasa elama! Head lugemist.

Kalev Saar

muidugi tuleb Pärnusse muusikakooli ja gümnaasiumisse edasi minna, oma plaat salvestada ja nii edasi.

Miks muusika õppimine on üldse vajalik?

Ma arvan, et kui laste muusikahuvile antakse mingi päris-päris fookus, on see tegelikult väärtus omaette küll! Pisikestel on vaja end kuidagi välja elada. Et keegi seaks neile erinevates koolides või trennides eesmärgid, et nad mugavaks ei saaks muutuda. Veel parem, kui miski neid tõeliselt huvi-tama hakkab. Sageli enne ei teagi, kui ei ole proovinud. Ma arvan, et enami-kust laste muusikakooli lõpetajatest ei saa muusikuid. Ja ei peagi saama! See ei tähenda, et muusikakool oma eesmärgi poleks täitnud. Lisaks, head õppejõud võivad mõnes lapses pei-tuvast huvist lühikese ajaga suure entusiasmi kasvatada ja tõesti on tore näha, kuidas mõned innukamad sel-lest terveks eluks hoogu saavad.

Anna mõni nõuanne täna teile õpe-tajatele!

Katsuge lastes leida see säde, mis neil juba olemas on, ja proovige seda kas-vatada, kuniks enam ei ole vaja sellele leegile ise hagu juurde anda. Teooria on alati igav ja tüütu, aga kõike annab muuta mängulisemaks ja tekitada lastes tunne, nagu nad ise tahaksid teada seda, mida sina neile õpetama pead. Olles ise olnud juba neli aastat õpetaja rollis, on lapsed minu jaoks endiselt müsteerium. Mingi tunne-tuslik küsimus jällegi. Ja ma lihtsalt pean ütleva – kõik inimesed ei sobi õpetajateks. See tuleb aga õpetajal ise endas ära tunda, kas ta siis sobib selleks või mitte. Lapsed on tegelikult kõige tundlikumad ja targemad, nad tabavad su kavatsused kiiremini ära kui sinu täisealised kolleegid. Kui sul on igav ja sa ei taha õpetada, tunneb laps selle kindlasti ära. Õpetajal on tohutult suur vastutus õpilase ees. Tegelikult võib õpetaja ka igaveseks lapses muusikaisu kaotada. Kui aga seda suudetakse säilitada või kasva-tada, tehakse kindlasti midagi õigesti. Kuulake ja jälgige oma õpilasi, laske

neil ise ka otsustada ja küsige nende arvamust!

Anna mõni nõuanne täna teile õpi-lastele?

Leidke midagi, mis teile meeldib, ja õppige see ära. Tuim harjutamine teeb teid lihtsalt harjutajaks. Kui sa tahad kiiresti mängida, siis ei jää midagi muud üle, kui madalama tem-poga alustada ja lihtsalt harjutada ja harjutada. Kui aga sellel tuimal har-jutamisel pointi ei tundu olevat, siis lihtsalt õppige lugusid. Kõike, mis meeldib. Osake enda eest seista, aga samas usaldage õpetajaid, kui te näete, et nad on seda väärt.

Kuidas esinemisnärvigä hakkama saada?

Tuleb rohkem esineda! See on ainult pakkumine, ega ma päriselt ei tea. Ma ei ole liiga palju sellega pidanud elus tegelema. Minu puhul on peamiselt olnud see pigem elevus, mitte ärevus. Olen saanud mängida päris suurtel lavadel ja eks enne neile astumist jalg ikka tudiseb, aga kui sa oled kindel selles, mis sa teed, siis suudad ka esi-nemist nautida. Võib-olla see ongi – ole kindel selles, mida sa teed, siis läheb närv ka väiksemaks!

Mille üle rõõmustad?

Heade inimeste üle oma elus. Paljud neist ei ole muusikaga üldse seotud. Ma armastan oma sõpru ja oma peret kõige rohkem siin maailmas. Prakti-liselt ja muusikaalaselt rõõmustan, et suudan 20-aastasena ennast pil-limänguga hästi ära elatada. Samuti olen ma viimastel aastatel jõudnud kohta, kus ma saan koostööd teha parimate lauljate ja muusikaprodut-sentidega Eestis ning paljusid neist saan nimetada enda sõbraks. See, et märkamatu on sellest esialgselt sõnulseletamatust muusikaarmastu-sest kasvanud reaalne elukutse – see on palju, mille üle tänulik olla.

Mille üle kurvastad?

Elu kaduvuse üle. Inimeste lollide valikute, kurjuse ja liigse pinnapeal-suse üle.

Soovita! Keda võiksite peale Sinu kindlasti kuulata?

Eestist ehk Erki Pärnoja, Vaiko Epli-kut ja Liisi Koiksoni. Praegusel het-kel on minu välismaa lemmikud The 1975, John Mayer ja Harry Styles.

Mida tahaksid kindlasti elus kogeda?

Rohkem rõõmu. Ja veel heade ini-mestega koos muusikat teha. Mõned plaadid salvestan ehk ka.

Kui võidaksid lotoga ja rahamured igavesti kaoks, mis siis Sinuga juhtuma hakkaks?

Mitte liiga palju, ma kipun arvama. Ma saaks oma materiaalsed unis-tused kindlasti kiiremini täide viia, ostaksin endale korteri ja ehitaksin oma stuudio, reisiksin kohe ja pike-malt.

Tegelikult on plaan seda kõike teha, võib-olla ongi parem, kui saavu-tan selle lotot mängimata. Ma tunnen viimasel ajal aina rohkem, et inimes-tel on vaja eesmärgi. Kui on midagi, mis hoiab tegevuses, on kõik hästi, või vähemalt parem. Kõige kurvemad kipuvad olema need inimesed, kellel ei ole midagi, mille poole liikuda või mille kallal nokitseda.

Ja minu elukutsevalikul on ikkagi olulised suhted – neid väga rahaga ei osta.

Kus oled praegustes unistustes kümne aasta pärast?

Pakun, et oma kodus, naise ja lapse (või kahega). Ja laval esinemas ja stuudios loomas. Üldiselt sõprade ja pere keskel, tervislikus meelesei-sundis.

Oled esimene Vändra muusika-kooli vilistlane, kes Eesti Laulu poolfinaali on jõudnud! Kumb lugu Eesti Laulul rohkem hääl kogub? Kas “Majakad” või “Write About Me”?

Ma haltsuura korras selgeltnägemi-sega ei tegele. Lihtsalt ei huvita või nii. Mul on tegelikult täiesti suva. Sünne on imetore inimene ja “Maja-kad” on tore laul. Eesti Laulul hakkab

kõlama ikkagi rahva hääl ja mul pole tegelikult halli aimugi, mis ja miks inimestele peale läheb. Ma teen enda asja sellest olenemata.

Ava pisut “Write About Me” loo-mislugu?

Sel suvel olin ma loominguliselt küllaltki täbaras seisus. Energiad ei liikunud. Sellele lahendusi otsides tulid mulle meelde kirjutamises-sioonid erinevate muusikutega, mis olid väga inspireerivad olnud. Ja siis ma korraldasingi mõned kirjutamis-sessioonid inimestega, kellega olin pikalt tahtnud koos muusikat teha. Üks neist artistidest oli Anett Kulbin, keda ma varasemalt põgusalt teadsin. Ühel augustikuu õhtupoolikul tuli ta mulle külla, ajasime juttu, jõime kohvi ja kuulasime minu salvestatud demosid. Talle jäi kõrvu üks kitarr-i-põhi, mis ma salvestanud olin, ja nii me hakkasimegi siis koos seda lugu kirjutama. Idee “if you could write songs, would you write one about me” oli mul sahtlis seisnud juba neli aastat. Selgituseks siis, et minu jaoks on muusikakirjutamine olnud mingil hetkel küllaltki loomulik tegevus – ma kirjutan asjadest ja inimestest, kes mind kuidagi sügavalt tundma pane-vad, see on olnud lihtsalt minu viis asjadega tegelemiseks. See viis mind mõtteni, et kui aga kõik inimesed lugusid kirjutada oskaksid, millest või kellest nemad kirjutaksid. Sinna veel mulle omase romantilise kiiksu lisamine tõigi meid selle loo põhii-dee juurde. Tugeva kontseptsiooniga lugusid on tegelikult küllaltki lihtne kirjutada. Anett on muidugi ka suu-repärane kirjutamispartner. Panime ennast mõlemad sinna loose sisse. Meil klikkis algusest peale väga hästi, kogu protsess oli küllaltki muretu. Kui lugu oli valmis kirjutatud, lasin oma õppejõul ja sõbral Mairo Marja-maal teha sellele loole puhkpilliseade ja pärast mõningaid stuudiokülastusi oligi lugu purgis ja tegime sellele koos mu hea sõbra Ago Teppandiga veel viimased viimistlused.

Kalev Saar

Huvist ja haridusest

*Murult või metsa alt, põllult või peenra pealt lihtne on noppida lilli.
Elu võib vahel ka ilusam olla kui keegi meist mängib mõnd pilli*

Siis pole karta, et viisid veel lõppeda rüblikust rikkast võiks Vändras, kui läbi alevi viiulikastiga väikene vigurvänt rändab.

*Raske on harjuda, aeg kipub kaduma, selgub, et huvisid mitu.
Lõpuks pead ennast ja vanemaid tänama ära see kool sind ei riku.*

Kellel on kannatust, sellega kõneleb muusika muusade keeles.

Võib-olla kooliaeg, sõbrad ja kodukant seeläbi püsivad meeles.

(Hannes Tomingas)

Need on read Vändra Muusikakooli koolilaulust, millesse on koondatud mõtted nii huvidest kui haridusest ning nende panusest inimese elule ja kaasinimestele. Põhja-Pärnumaa vald on kahe huvikooli – Pärnu-Jaagupi Muusikakooli ja Mihkel Lüdigi nimelise Vändra Muusikakooli pidajaks, pakkudes meie valla noortele arengukeskkonda muusika algõppeks ning Vändras ka süsteemseks kunstiõppeks. Viimasel poolel aastal on seoses koolide kasutuses olevate ruumidega palju mõtteavaldusi olnud. Meie kahe muusikakooli direktorid said kokku, et oma seisukohad huvikoolide arengute osas välja öelda. Mõtisklesime selle üle, mida huviharidus ja huvikool pakuvad lastele ja noortele, milles seisneb nende mõistete vahe ja millises osas nad ühtivad. Oluline on see, et me muutuste tuules väärtuslikku kõrvale ei heidaks või muutuste kartuses arenguvõimalusi kasutamata ei jätkaks. Noortele parima võimaliku arengukeskkonna pakkumine on ilmselt nii koolijuhtide, õpetajate kui ka valaelanike ja vallajuhtide soov. Vaidlused on tõusnud aga selle üle, mis on tänasel päeval noortele parim ja mis on hetkel meie vallas võimalik.

HUVI, HARIDUS NING KOOL

On see huvitav haridus? On see huvitav kool? Või hoopis huvi kooli ning hariduse vastu?

See on natukene ühte ning natukene teist ja veel palju rohkemat. Sõna HUVIHARIDUS kätkeb endas kahte olulist mõistet: „huvi“ ning „haridus“. Sõna HUVIKOOL lisab sinna vee kolmandagi – „kool“.

Riigi Teatajast saame lugeda, et huviharidus on pikaajaline süsteemne juhendatud tegelemine huvialaga vaba tahte alusel üldhariduse tasemeõppest ja tööst vabal ajal, et omandada süvendatud teadmised ja oskused valitud huvialal ning seda omandatakse huvikooli seaduse alusel tegutsevas koolis.

Erinevalt üldharidusest ei ole huviharidus kohustuslik, on riikliku toetuseta ning täielikult omavalituse otsustada ning pidada.

On rõom, et meie valla kahes suuremas keskkuses töötavad muusikakoolid, mis võimaldavad lastel ja noortel õppida süsteemselts muusikat ja kunsti. See ei ole sama, mis huviringides käimine, kus tegelusi pakutakse lühema kava alusel ning mille lõpetamine ei anna koolitunnistust. Huviringid on laste vaba aja sisustamisel olulised, kuid neid ei saa kõrvutada huvikooli süsteemse süvendatud õppega, mis annab lisaks huviga tegelemisele ka erialase ning üldkultuurilise hariduse ning alustalad edasiõppimiseks kõrgemas astmes. Kahjuks on ka meie vallas inimesi, kes näevad huvikoole vaid kulureana omavalitsuse eelarves. Vahel oleme kuulnud väljaütlemissi, et muusikakoolid on kitsale huvigrupile, stagneerunud ning et kitarri tinistada või flööti kääksutada võidakse ka kooli muusikatunnis. Kas see ongi nii? Kas tegemist on kuluga või hoopis investeringuga tulevikku, noortesse ning ka tänasesse päeva?

Tänane põhikooli riiklik õppekava näeb üldhariduskooli muusikatundides tõesti ette kõigile õpilastele valitud instrumentide õpetamist. Pärnu-Jaagupi Põhikoolis näiteks tutvustatakse õpilastele plokkflöödi, väikekandle, ukulele, huvilistele ka kitarri, klaveri ja trummi esmaseid mänguvõtteid. Seda ei saa aga segamini ajada süsteemse süvendatud muusika algõpetusega, millesse kuuluvad instrumendiõppe kõrval ka muusikateoreetilised ained (solfedžo ja muusikalugu), esinemised ja arvestused ning loomulikult oma pill ja sellel kodused harjutamised. Lapsed ja noored käivad muusikakoolis seetõttu, et neil on huvi – huvi muusika ning kunsti vastu, huvi teatud muusikainstrumendi mängimise vastu. Olulisel kohal on kindlasti ka pere toetus lapse muusikaõpingutele. Muusikakoolis käimine sisustab päris suure osa lapse vabast ajast ja annab noorele inimesele edasiseks etteeks mitmeid lisavõimalusi ja -oskusi. Mitmed meie koolide lõpetajad on valinud professionaalseks muusikuks edasiõppimise tee või töötavad elukutselistel muusikutena. Meie lõpetajate seas on kultuurikorraldajaid ja õpetajaid, kellele muusikakoolis saadud teadmised on erialasel tööel heaks täienduseks. Paljud muusikakoolide lõpetajad tegelevad hobimuusikutena erinevates orkestrites ja ansamblites ning toovad musitseerimisega vaheldust meie igapäevaelu. Vähenähtis ei ole ka kultuuri kandmine teadlike kontserdini ning näitusekülastajatena. Meie koolides õpib ka erivajadustega lapsi, õpib neid, keda tavakoolis peetakse „pahadeks lasteks“ ja kes leiavad end just muusika või kunsti kaudu. Õpib ka neid, kellel ei ole suuri muusikalisi või kunstilisi eeldusi, kuid kelle jaoks on see osa teraapiast ning eneseleidmisest.

Seda loetelu võiks kindlasti veel jätkata ja muusikakooli iga lõpetaja jaoks on kooliajal oma nüanss. Oluline on siinjuures rõhutada muusikakooli õpingute süsteemsust, mis need väljundid inimesele tagab.

HUVID JA KOOL – JUST SIINSAMAS PÕHJA-PÄRNUMAAL.

Katrin Uutsalu külastas mõned aastad tagasi Itaalias Toscana mägikülasi, kus kohalikud omavalitsused olid ölad kokku pannud ja pidasid koole ühiselt üleval. Miks?

Nad põhjendasid seda väga selgelt – „rooplame ei tule siia meile Toscanat üles ehitama“. Ühiselt pingutati selle nimel, et noortel oleks kohapeal oma huvidega võimalik tegeleda. Täiskasvanud olid endale väga selgelt teadvustanud, et noortesse panustamine tagab küladele tuleviku. Saates oma noored piirkonnast eemale õppima, oleme nad enda jaoks kaotanud.

Nii lihtne see ongi.

Usume, et Põhja-Pärnumaa vald saab uhkusega ütelda, et meil on hästi toimivad muusikakoolid (ülevaateid meie muusikakoolide tegemistest on valla eelmistes lehtedes olnud), et meie muusikakoolide õpetajate palgad on ühtlustatud üldhariduskooli õpetajate palcadega ning pidevalt on võimalus projektirahade abiga ka pilliparke uuendada. Meie valla muusikakoolid on teinud koostööd lastele esinemisvõimaluste pakkumisel ning kavas on hakata ühiselt arendama ka koolide õppekavasid. Pärnu-Jaagupi Muusikakoolil on sügiseks plaan uuendada kooli hindamissüsteemi, lisada vanemate klasside õppekavadesse elektroonilise noodikirjaprogrammi õpetus, võimaldada õpitud lugude lindistamist kooli stuudios, toetada senisest veelgi enam laste koosmänguoskusi. 2020. aastal alustab koolis tegevust mini-sümfoniettorkester ning esimene etteastumine on kavandatud juba vabariigi aastapäeva kontsert-aktusel põhikoolis. Vändra Muusikakoolis õpetatakse juba praegu digikunsti, valmimas on õpilaste tehtud joonisfilm, nukufilm ning lühifilm. Selle tarbeks on soetatud digitaalvõlv, arvutid ning korralik kaamera. Lähitulevikus on kavas hakata

noortele tutvustama ka digimuusikat ning sellega seonduvat maailma. Muusikakoolide arendamine käib käsikäes laste ja noorte tänaste huvidega.

Võime julgelt väita, et meie muusikakoolide õpilased ja õpetajad on toonud meie vallale ka tähelepanu ja tuntuust. Viimase laulupeorongkäigu Pärnumaa rivi eesotsas olid just Pärnu-Jaagupi muusikakooli rivitrummitüdrukud ning puhkpilliorkestri koosseisus mängisid Pärnu linna rivi eesotsas mitmed meie valla muusikakoolide õpilased ja vilistlased. Meie õpilased ja õpetajad on toonud koju võite mitmetelt noorte instrumentalistide piirkondlikelt, vabariiklikelt ja ka rahvusvahelistelt konkurssidelt.

Hetkel räägitakse Eesti meedias palju meie laulu- ja tantsupidude traditsiooni hoidmisest. Kurdetakse, et noori ei tule kooridesse-tantsurühmadesse peale ei laulma-tantsima ega ka juhendamise. Pärnu-Jaagupist osales möödunud suvel toimunud üldlaulupeol 2 noorte ja 1 täiskasvanute laulukoor, rivitrummiansambel ning 5 rahvatantsurühma ja 1 võimlemisrühm. Vändrast olid vastavad arvud 5 koori, 4 tantsu- ning 4 võimlemisrühma. Süsteemse tööta ja aktiivse noortele huvi pakkuva tegevuseta ei oleks need arvud meil sellised. Kas suudame väheneva rahvaarvu juures oma noortele samu võimalusi ka edaspidi pakkuda? Kas leiame oskust teha koostööd, et tulevastel noortel oleks jätkuvalt siinsamas Põhja-Pärnumaal huvikoolid, kus oma huvidega süvendatult tegeleda ning vastavat haridust saada?

Üks meie muusikakoolide tänaastest direktoritest on töötanud 11 aastat erakooli juhina ning 7 aastat Pärnu linnavalitsuses haridusnõunikuna ja teab seetõttu väga hästi, mida ühe kooli pidamine tähendab. Kust saada sobivad ruumid, raha õpetajate palkadeks ja täiendkoolitusteks ja paljudeks muudeks asjadeks, mis kooli pidamisel vaja läheb. Me teame, et see ei ole kerge ülesanne ja raha leidmiseks on oluline pidada pidevalt silme ees eemärki, miks me neid koole peame. Tulebki siinkohal veel kord meelde lugu Toscanast. Meie lapsed on meie kodukoha tulevik.

Muusikakoolide ruumide heitluste kohta on mõned meie õpetajad kenasti öelnud, et ei ole suurt vahet, kus me oma tunde teeme. Tähtis on soe, valgustatud ja puhas ning õhutatud ruum, töövahendid ja -materjalid, sõbralikud ja pädevad kolleegid, motiveeritud õpilased, toetavad lapsevanemad ning hea sõna, mis võidab kurja väe. Hea õpetaja peab oma eesmärgid silmas ja areneb koos lapsega. Õpetaja ülesandeks on tegeleda lastega, teha koostööd kolleegidega laste paremaks õpetamiseks, otsida vahvaid lugusid ja muid materjale, harjutada ise ja olla eeskujuks – ikka selleks, et lapse ja noore huvi süvendatud muusikaõppe vastu püsiks ning kasvaks. Me usume ja loodame, et ka meie valla majandusjuhikud teevad oma tööd vastutustundlikult ja tulevikku vaatavalt nii, et vastu võetud ja võetavad otsused on hästi põhjendatud, läbimõeldud ning arenguid toetavad. Ja kui tänaastel teiste inimeste tegevuste kritiseerijatel on huvi, aega ja jõudu lisaks oma igapäevakohustustele ka muude asjadega tegeleda, näiteks valla juhtimises kaasa lüüa, siis kohalike omavalitsuste valimised ei ole enam kaugel ning alati on võimalik juhtimise vastutuse koorem enda kanda võtta. Me loodame, et iga täiskasvanu omale võetud rolli tunnetab ja selle võimalikult hea täitmise eest hoolitseb, et me last koos pesuveega valamusse ei valaks ning laste ja noorte huvide kaasaegne toetamine meie vallas jätkuks ja meie muusikakoolid saaksid olla uhked oma õpilaste hulga ning kaasaegsete ja vajadustele vastavate ruumide üle.

Vändra Muusikakooli direktor

Toomas Toimeta,

Pärnu-Jaagupi Põhikooli ja

Pärnu-Jaagupi Muusikakooli direktor

Katrin Uutsalu

Mida on oodata uuel aastal Vändra Alevi Pensionäride Ühenduse tegemistes

Juba ongi uuest aastast üks kuu möödunud ja viimane aeg kalendrisse paika panna suuremad tegemised – kuhu, millal ja mis ees ootab.

Jätkuvad meie tavapärased tegevused: Elurõõmu igakuised peoõhtud, tervisevõimlejate iganädalased treeningud, memmed tantsurühma treeningud ja esinemised.

Uued suuremad plaanitud üritused selleks hooajaks:

♦ **Suurem väljasõit on plaanitud 15.-16. juuliks, et teha tiir meie suurimal saarel Saaremaal.**

Reisi edukaks kulgemiseks on juba tehtud broneering ööbimiskohale, seetõttu on hiljemalt 1. juuliks vajalik sõitjate nimekiri kokku saada. Nimekiri saab olema Kaupluses Popi Kaubad Lea Tiismaa juures. Kohti on 50. Samuti on võimalik osamakseid hakata tegema.

♦ **7. augustil on sõit Kiidjärvele – muusikali Vana Klaver etendusele, kohti on 20.**

♦ **29. augustil on avaldatud soovi sõita Kallaste kala- ja sibulalaadale.**

♦ **Oktoobri esimesel nädalal sõidame Tallinnasse Meremuuseumi uut ekspositsiooni Pak-sus Margareetas vaatama ja ka 60+ Festivali (kui see sel aastal toimub) külastama.**

♦ **Teatri- ja kontserdikülastused tulevad jooksvalt.**

Ootame 60+ inimeste aktiivset osalemist, oodatud on ka osalejad väljaspoolt Vändrat.

Maimu Tui

Juhatusel liige

16662.ee

Uus mürgistusinfo leht 16662.ee aitab mürgistusi ennetada ja esmaabivõtteid õppida

Mürgistusteabekeskuse uuel veebilehel www.16662.ee leiab info nii erinevatest mürgistusainetest ja esmaabivõtetest kui ka valdkonna koolitustest. Samuti leiab lehelt kasulikud näpunäited, kuidas mürgistusi vältida ja kodu ohutuks muuta.

Mürgistusteabekeskuse juht Mare Oder ütleb, et kõik mürgistused on ennetatavad. „Uue veebilehe löime selleks, et kogu mürgistustega seotud info oleks Eesti inimeste jaoks mugavalt ühte kohta koondatud,“ selgitas Oder, kelle sõnul on uuendatud veebileht väga hea võimalus end mürgistustega seotud küsimustega kurssi viia ja seeläbi ka mürgistusi ennetada.

Kas teadsid, et umbes 90% mürgistusi juhtub kodus? Ligi pooltel juhtudel pöörduakse Mürgistusteabekeskuse poole seoses alla 3-aastaste laste mürgistustega. Iga teine mürgistusinfoliinile 16662 tehtud kõne puudutab kemikaale ja iga kolmas ravimeid. „Lastel puudub ohtu teada mõistmiseks vajalik elukogemus. Näiteks tunduvad neile vanavanemate ravimid mõnusate kommidena. Seega tasub ravimid hoida alati laste käeulatuses väljaspool ning ohtudest lastega ka rääkida. Kuna lapsed õpivad jäljendades, tasuks täiskasvanutel läbi mõelda, kas ravimite võtmine, kemikaalide turvakorkide avamine laste silme ees on ikka kõige mõistlikum,“ selgitab Mare Oder.

Paljud mürgistused on hooajalised, näiteks on seenehooajal levinud nendega seotud küsimused ja kevade saabudes tuleb rohenäppudel ette mürgistusi aiakemikaalidega. Mürgistusteabe kodulehelt saab uue lahendusena tellida uudiskirja, kus antakse ülevaade eeloleva perioodi võimalikest mürgistusohtudest. „Uudiskiri on hea võimalus näiteks väikelaste (vana)vanematele, kes saavad end kursis hoida aktuaalsete mürgistusohtudega ja nende ennetamise võimalustega,“ ütles Oder.

Mürgistusteabekeskuse infoliinile 16662 saab helistada ööpäevaringselt mistahes asja juhtunud mürgistusjuhtumi või selle kahtluse korral. Kõne on tavatariifiga ning anonüümne. Infoliinil töötavad pikaajalise erakorralise meditsiini kogemusega spetsialistid, kes oskavad mürgistuse puhul leida kiiresti kõige sobivama lahenduse.

Lisaainfo: www.16662.ee

Mürgistusteabekeskus

PÄÄSTEAMET

• 18. detsembril kell 6.12 said päästjad väljakutse Põhja-Pärnumaa vallas Ünnaste külas, kus Pärnu-Rakvere-Sõmeru maanteel süttis põlema liinibuss. Buss põles täies ulatuses lahtise leegiga, inimesi bussis ei viibinud ning keegi vigastada ei saanud. Päästjad likvideerisid põlengu kell 7.14 ning puhastasid sõidutee. Sündmusega jäi edasi tegelema politsei.

• 18. detsembril kell 13.51 teatati, et Vändra alevi Konsumi poe kõrval on lipuvarras tuulega ohtlikult viltu vajunud ning võib tekitada ohtu liiklusele. Päästjad võtsid lipumasti alla.

• 19. detsembril käisid päästjad eemaldamas teele kukkunud puid Põhja-Pärnumaa vallas Kaansoo külas ja Lääneranna vallas Pikavere külas.

• 20. detsembril kell 8.01 vajati päästjaid appi Põhja-Pärnumaa valda Allikõnnu külla, kus tanklas unustati tankuri püstol autopaaki ning maha voolas ca 22 liitrit kütust. Päästjad katsid reostuse absorbentainega.

• 21. detsembril kell 16.38 teatati päästjatele maismaasõiduki tulekahjust Põhja-Pärnumaa vallas Allikõnnu külas. Päästjate saabudes põlesid kaks vana autot ca 15 meetri kaugusel majast. Päästjad likvideerisid tulekahju kell 16.48. Süttimise põhjust teada ei ole.

• 1. jaanuaril kell 16.13 teatati häirekeskusele tulekahjust Põhja-Pärnumaa vallas Pärnu-Jaagupi alevis. Põles kahekorruselise elumaja keskküttekatla korstna ülemine osa. Päästjad kustutasid põlengu katlas ning korstnas kell 16.39.

• 3. jaanuaril teatati häirekeskusele, et kolm puud on kukkunud teele Põhja-Pärnumaa vallas Orikülas. Puud olid teele saetud kolmes erinevas kohas ca 200-300 m vahedega ning teataja ei saanud seetõttu koju. Päästjad vabastasid tee takistustest.

• 17. jaanuaril kell 18.19 teatati häirekeskusele, et Põhja-Pärnumaa vallas Pärnjõe külas on kahekorruselises puitmajas tunda plastmassi põlemise lõhna. Päästjad kontrollisid olukorda ning tuvastasid suitsu läinud plastikust lambikupli. Tulekahju ei olnud.

Päästeameti soovitusel ahiküttega kodude elanikele

• Kasutuses olev ahi, pliit ja korsten peab igal aastal enne kütteperioodi olema pühitud!

• Ära põleta küttekoldes plastikut, kilet, tekstiili ega liimi, lakk- või värvaineid sisaldavaid materjale, näiteks puitplaati!

• Jälgi kütteseadmeid külmal ajal tavapärasest hoolsamalt!

• Märka naabrit! Aita oma eakatel sugulastel ja naabritel kontrollida üle küttekolded. Võimalusel võiksid naabrid ühel ajal kutsuda korstnapühkija, kes kontrollib ning puhastab küttekoldeid mõlemas kodus korraga. Nii tuleb odavam ja annab kindlustunde, et ka naabritel on küttekolded korras. Maja ohutus sõltub kõikidest elanikest.

Henn Lahesaare mõtiskleb

On käes aasta uus. Nagu ikka meenutatakse jälle möödunud nii heas kui halvast. Mina kaldun kohe kindlasti meenutama head, mis puudutas nii mind kui teisi valla elanikke. Kahtlemata Pärnu-Jaagupi rahvale oli suureks ja meeldivaks elamuseks Grossi Toidukaupluse avamine. On ikka uhke tunne küll, kui näed keset alevit kõrgumas võimast ehitist kaupluse näol. Põhjusi rõõmustamiseks on mitmeid. Esiteks – kaupluse valmimise toimus väga kiiresti. Teiseks – poe välimus on igati meeldiv ja teeb alevi elanikele ja ka külalistele silmarõõmu. Kolmandaks ja kindlasti kõige tähtsamaks on kaupluse kaubavalik ja hinnad. Võib kohe kindlasti öelda, et hinnad on igati inimlikult normaalsel tasemel ja kauba valik mitmekesine, mis rahuldab ka kõige nõudlikuma tarbija vajadused. Nii et elagu Grossi toidukaupade pood! Olgu tänatud ehitajad! Teine meeldiv fakt, mis puudutab igat valla elanikku, on postiteenused. Kui veel lähiminevikus tuli sageli ette arusaamatusi ajalehtede ja muu posti kättesaamisega, siis nüüd on kõik tasemel. Noored postineidud ja -naised sõidavad tarmukalt rooli keerates alevis ja posti kätte toimetamise teenus on igati tasemel. Aitäh Teile, uhked postineidud. Seega, uus aasta on Pärnu- Jaagupi rahvale alanud igati meeldivalt ja tahaks loota, et nii ka jätkub igal tasandil.

100 aastat relvarahu algusest

3. jaanuaril kell 10.30 helistati saja vaikussekundi vältel kõikides Eesti kirikutes kirikukellased, hüüdsid veduriviled ning laevapasunad. Kellahelina järel asetati üle kodumaa küünlad ja pärjad kõikidele Vabadussõjaga seotud mälestussammastele – võidusambale Tallinnas, kihelkonnasammastele maakondades, mälestustahvlitele ning Vabadussõja võitlejate tähistatud sünikohtadele ja haudadele.

Riigikantselei on kuulutanud 3. jaanuari Vabadussõjas võidelnute mälestuspäevaks, mil kogu riigis heisatakse Eesti Vabariigi lipud. Lipud heisatakse päikesetõusul ja langetatakse päikeseloojangul.

3. jaanuaril 1920 kell 10.30 jõustus Eesti Vabariigi ja Nõukogude Venemaa vahel sõlmitud vaherahu sõjategevuse lõpetamiseks kuni 10. jaanuarini. Õnneks sõjategevust uuesti ei alustatud ja 2. veebruaril 1920. aastal sõlmiti Tartu rahuleping ja Vabadussõda oli lõppenud Eesti võiduga. Vabadussõda kestis 402 päeva ning Eesti kaotas sõjas üle 6000 inimese, neist ligi 4000 otseses lahingutegevuses.

2020. aasta 2. veebruaril täitub 100 aastat Eesti Vabariigi ja Nõukogude Venemaa vahel sõlmitud Tartu rahulepingu allkirjastamisest.

Tartu rahulepingu sõlmimisega 2. veebruaril 1920. aastal tunnustas Venemaa Eesti

Vändra Vabadussõja mälestussambale asetasid 3. jaanuaril pärja ja süütasid küünlad vallavanem Jane Mets, kaitseliitlased Kristo Sinivee ja Ats Paberits.

Vabariigi iseseisvust ja lõppes Vabadussõda. Tartu rahu avas tee Eesti rahvusvaheliseks tunnustamiseks. Tartu rahulepingule kirjutasiid Eesti poolt alla Asutava Kogu liikmed **Jaan Poska, Ants Piip, Mait Püüman, Julius Seljamaa** ning kindralmajor **Jaan Soots**. Lepingu kohaselt tunnustas Venemaa Eesti iseseisvust igavesest ajast

igavesti *de jure*, loobudes vabatahtlikult ning igaveseks ajaks kõigist suveräänõigustest, mis olid Venemaal olnud maksivad Eesti rahva ja maa kohta. Leping ratifitseeriti Ülevenemaalise Kesktäitevkomitee poolt 4. veebruaril ja Eesti Asutava Kogu poolt 13. veebruaril 1920.

Õie Kuusk

Rein Aasa tööde näitus Vändra raamatukogus

Vändra raamatukogus on avatud Rein Aasa tööde näitus: kohrutatud vaskplekist ilves, lohe, autoportree, karjapasun jne. Samas Silvi Aasa keraamika.

Aasa pere koostatud kaust: 50 aasta jooksul kogutud embleemid, vimplid, üritustel osalenute rinnalindid, eksliibrised, suurürituste kutsed ja kavad, ajaleheväljalõiked jne.

KARJAPASUN

See oli küla- või talukarjase tööriist (rituaalpasun). Pasunal pidi olema küllalt tugev heli ja naturaalne kõlav toon, mis oli karjase ja pillitegija uhkus. Enamasti tehti see kasetohust.

Karjase pasuna tuututamise saatel läksid loomad karjamaale ja tulid koju tagasi õhtusele lüpsile. See oli märguandeks, et kari tuleb koju.

Pasunat puhudes hoiti hundid karjast eemal. Pillile lõigati sageli ka maagilisi märke ja ornamentikat (seda tehti muidugi paljudele tarbeesemetele talus).

2019. a sügisel otsustasin teha karjapasuna kõverast toomingaoksast. Teadsin, et mõni üksik toomingas läheb mööda südamikku kenasti lõhki (pooleks), aga enamus mitte. Selleks proovisin juba metsas, kas oks ikka läheb paralleelse kiuna lõhki. Mõlemad oksa pooled õõnestasin kiudhaaval tühjaks. See töö oli lausa uskumatu ja väga huvitav. Oksa pooled liimisin omavahel kokku ja nende ümber panin vaskplekist vitsad. Kaunistuseks tegin veekindla tušiga mõned maagilised märgid ja ornamentikat. Põnevat nokitsemist jätkus paariks kuuks ja selle aja jooksul meenus mulle vend Jüri karjas käimise lugu, mis mälu järgi oli selline.

1963. a suvisel koolivaheajal kutsuti minu vend Jüri Suurejõe kolhoosi Sutasilla lauta karjaseks. Loomi oli karjas üle 30 ja karjatamiseks mõeldud territoorium päris suur. Peagi avastas Jüri, et üks veistest oli karja juht, kelle juhtimisel läks kari viljapõllule või mujale luusima. Kui

juht heitis maha mäletsema, siis tegid kõik loomad nii ja päris pikalt. Jüri ajas siis juhtlooma üles ja see hakkas usinasti rohtu sööma ning kohe järgnes sellele tegevusele terve kari. Kahe nädala pärast juba lüpsjad imestasid, et piimatoodang on kõvasti tõusnud. Nad pärisid, mida head Jüri loomadele söödab, mille peale poiss ainult naeratas kavalalt.

Karjatamise ajal leidis Jüri maaparan- dustööde käigus kokkulükatud suures kannuhunnikus elavad kährikud. Veidi kaugemal Valma poole kihvunnikus elas rebasepere. Nendest avastustest oli juttu ka lauda juures, mida kuulsid pealt laudas töötanud kõvad jahimehed Juhan ja Jüri. Pühapäeval korraldati kohe jaht, mis läks korda. Kähriku- ja rebasenahksed mütsid-kraed olid tol ajal väga populaarsed.

Augustis, kui hommikud olid juba jahedad, avastas karjapoiss Jüri, et kihvunnikus on hea soe istuda nagu ahju ääres. Päeval päikese käes soojenenud kivid olid järgmise päeva varahommikul ikka veel soojad.

Kaks tõsisemat lugu veel, mille üle olen tänaseni uhke. Ühel hommikul hakkas laudas üks lehm poegima, kuid midagi oli halvasti ja kohale oli kutsutud loomaarst Jaan. Olukord oli tõsine ja Jaan kutsus omakorda karjapoisi appi. 2-3 tundi hõõruti ja masseeriti ning saadi loom elule tagasi. Tegemist oli olnud poegimishalvatusega. Ema oli laudas lüpsja, aga seekord läks ise poja asemel karja. Ristikheinapõllu suvise niite järel kasvab ilus ädal, mis on loomadele

maiuspala. Kaste- ja vihmamärja rohtu ei tohi loomad palju sisse ahmida, sest lähedavad „gaasi täis”, mis on loomale ilma inimese abita ohtlik. Seda Jüri teadis ja loomaarst Jaan oli isegi näidanud looma kere peal, kuhu tuleb spetsiaalse riistaga lüüa gaasi väljalaskmiseks auk. Seda abivahendit Jüri aga ei antud. Ühel päeval see juhtuski, kui Jüri kõrvu kostis kurb valude käes vaevleva looma inin. Oli üks lehm „gaasi täis”. Suure vaevaga sai Jüri lehma esijalgu pidi põlluvahekraavi ja tagumise poole ülespoole vedada. Küll oli hakanud gaasi vuhisema nagu auruvedurist. Minu imestus oli suur, et kust poisil selline teadmine, et nii saab ka abi. Küsisin, aga tema jälle ainult naeratas ega öelnud midagi.

Oma koolivaheajal teenitud esimese palga eest tahtis Jüri osta „võrri” e „seaniitja” ja mina pidin seda talle ostma, sest poiss käis siis juba koolis. Kuna Vändras ratas müügil polnud, siis käisin seda ostma Suure-Jaanist. Nii see oli 56 aastat tagasi.

Tänapäeval Kaansoo kooli kokkutulekul tulevad kooliõed minu juurde ja räägivad ikka õhinaga, kuidas nad minu vend Jüri söitsid. Kuidas nad oma jalasäred vastu sumbutajat ära põletasid ja kuidas nende kleidisabad ratta kodarate vahelt läbi käisid.

Küllap oli mu vend tol ajal koolis oma „võrriga” popp poiss.

Rein Aas
2019

Juhtkoera ülalpidamise toetus

Põhja-Pärnumaa vallas lisandus 2020. aastast sotsiaalhoolekandelele abile uus sotsiaaltoetus – juhtkoera ülalpidamise toetus. Juhtkoera ülalpidamise toetust makstakse nägemispuudega isikule, kui isiku elukoht on rahvastikuregistri andmetel Põhja-Pärnumaa vallas ning ta kasutab igapäevaseks liikumiseks vastava väljaõppe saanud juhtkoera.

Toetuse saamiseks tuleb esitada valla-valitsuse sotsiaalosakonda avaldus koos dokumentidega, mis tõendavad juhtkoera kasutamist ja juhtkoera väljaõpet. Toetus määratakse üheks kalendriaastaks ning toetuse suurus on 65 eurot kuus.

Anneli Kaljur
sotsiaalosakonna juhataja
anneli.kaljur@pparnumaa.ee

Alaealise töötamise toetus

Tööandjad, kes pakuvad tööd 13–16-aastastele noortele, saavad Eesti Töötukassalt taotleda **alaealise töötamise toetust**, mille eesmärk on suurendada alaealiste töötamise võimalusi ning soodustada nende tööharjumuse ja -kogemuse saamist. Alaealise töötamise toetus on perioodiliselt makstav toetus ja seda makstakse kalendriaasta esimeses kvartalis eelmise kalendriaasta eest. Seega tuleb 2019. aasta eest alaealise töötamise toetuse saamiseks taotlus esitada Eesti Töötukassale hiljemalt **31.03.2020**.

Alaealise töötamise toetuse taotlemise tingimustega on Teil võimalik tutvuta Eesti Töötukassa veebilehel.

Alaealise töötamise toetus on riigiabi, mille kohta leiate rohkem infot rahandusministeeriumi veebilehelt. Alaealise töötamise toetust kaasrahastatakse Euroopa Liidu Euroopa Sotsiaalfondist tervise- ja tööministri 04.12.2014 käskkirja nr 222 „Tööturuteenuste osutamine tagamaks paremaid võimalusi hõives osalemiseks“ alusel.

Taluarhitektuuri säilitamise toetus

Eesti traditsioonilise maa-arhitektuuri ja maa-maastiku omapära säilimise toetamiseks on loodud **taluarhitektuuri säilitamise toetus**. Voorust toetuse saamiseks peab taluelamu olema ajaloolisse talukompleksi kuulunud eluhoone ehk üksikelamu, mis on **ehitatud enne 1940. aastat**. Hoone ei pea olema muinsuskaitse all.

Taotlusvoorust toetatakse tegevusi, mille raames taastatakse või asendatakse taluelamu katusekate ja vajadusel katusekonstruktsioonid, kasutades algupäraseid ehk piirkonnale, hoonetüübile ja ehitusperioodile iseloomulikke materjale. Toetust ei anta juba tehtud töödele. Taotlusvooru tingimused on täpsemalt lahti kirjutatud määruses „Taluarhitektuuri toetamise tingimused ja kord“. Enne taotluse esitamist loe kindlasti läbi ka määruse seletuskiri (628.8 KB, PDF) ja määruse muutmise seletuskiri (219.3 KB, PDF).

Taotlusvoor avatakse **24. jaanuaril** ning taotluste esitamise **tähtaeg on 28. veebruar 2020**. Taotlemine toimub Kultuuriministeeriumi toetuste menetlemise infosüsteemis <https://toetused.kul.ee>.

Eesti Vabaõhumuuseum korraldab 1. veebruaril 2020 **VANA MAAMAJA PÄEVA**, kus räägitakse ka taluarhitektuuri taotlusvoorst. Täpsem info ja registreerimine: <http://maaarhitektuur.blogspot.com/2020/01/vana-maamaja-paev-21.html>

Täpsem informatsioon Muinsuskaitseameti kodulehel

Juubeliaasta täis sporti!

2019. aasta oli märgilise tähenduse aasta Vändra jalgpallurite jaoks, mis hooaja eel kruvis pisut pingeid üles ja tekitas mõnusat särtsu kõikides jalgpallisõprades, kes kunagi on olnud ja on tänagi selle kuningliku pallimänguga siin maarjamaal kokku puutunud. Püüame välja tuua värvikamad ja meile olulisemad sündmused, mis eelneval aastal aset leidsid.

Aasta algas nagu ikka tulise tööga paberimajanduses, kus tuleb kõrges seltskonnas mängimiseks ette valmistada EJL litsentseerimiskomisjonile kõik vajalikud dokumendid, et hinnata, kas meie klubi vastab tingimustele ja saab aasta lõikes oma tööga hakkama. Pisikeste järeleandmistega kõik sujus ja õnnestus, mis tähendas edasist keskendumist vaid treeningtööle. Küll kindlateks kuupäevadeks pidime üles andma veel noorte võistkonnad ning lapsevanemad tegema mängijalitsentsi oma võsukestele, et nad kindlasti saaksid kõikidel Eesti MV mängudel osaleda. Kui kõik kenasti korras, võisime järgemööda mängudega pihta hakata.

Eesti meistrivõistlustele andsime üles kuus võistkonda, kes kõik teiste omasugustega rammu katsuma asusid. U9 võistkonnad tiirlesid ümber Eesti kahe võistkonnaga, U10, U13, noorte Rahvaliiga ja Esiliiga B ühe esindusega. Ühtekokku mängisid meie võistkonnad 104 EMV kohtumist, kus võiduprotsent jäi kõikides vanustes üle 50, mis tähendab, et olime kenasti konkurentsis. Eriti tublisti esines meie 2007 sündinud ja nooremad (U13) võistkond, kes hooaja lõikes ei kaotanud ühtegi mängu, saavutades sellega oma grupis kindla esikoha. Tinglikult võib öelda, et gramm kehvema esitusega said hakkama meie mehed, kes ülitihedas konkurentsis võitlesid Esiliiga B tasandil enesele välja II koha, mis tagas aastaks 2020 koha esiliigasse. Kuna meil endal kohapeal tütarlaste satsi ei ole, siis meie tublid tüdrukud ja usinamad naised olid ära jaotatud Pärnu JK, Paide Linnanaiskonna, Pärnu Vapruse ja Viljandi naiskondadesse, kus samuti esineti väga väärikalt ja koguti kirkaid kohti. Kuid see ei ole veel kõik!

Suvisel perioodil nagu ka talvel osaleme oma võistkondadega erinevatel turniiridel. 2019 kogunes neid ülmeliselt palju ja mänguaega said kõik tahtjad. Suve keskel korjasime kokku kõik oma tüdrukud ja sõitsime Soome Kokkola Cupile, kus meie tüdrukute vanusegrupis oli 14 võistkonda ja kus Vändra esindus mängis välja tubli viienda koha. Et mõista, kui suur on sealne noorteturniir, siis osalejaid erinevates vanuseklassides oli kokku üle 8000 mängija. Tänu Põhja-Pärnumaa Vallavalitsusele lennutati meie U13 võistkond turniirile Itaaliasse, mida ei tulnud kahetseda, sest võit teiste riikide esinduste üle oli tõsiasi ja koju tuldi esikohaga. Saaremaal esinesime kahe vanusega. Jällegi mitmepäevane turniir oli laste jaoks kurnav, kuid õpetlik, ning ka seekord õnnestus U13 võistkonnal naasta lätlaste järel hõbedaste meenatega. Eriti edukaks osutus Pärnus toimunud rahvusvaheline Pärnu Summer Cup, kus väljas oli Vändrast kolm esindust, kellest U10 vanuseklassi lapsed riputasid kaela pronksised ja U13 võistkond teist aastat järjest hõbedased medalid. Meestel tuli esindada oma kodukohta Pärnumaa meistrivõistlustel, kus

saavutati teine koht, ja meie tublid naised tähis-tasid oma aastast kooskäimist emadele mõeldud turniiril Tallinnas, kuhu oli kokku tulnud 120 naist-ema-vanaema. Lisaks peeti maha ohtralt sõprusturniire kodusel staadionil ja kunstmurul kõikide siinmail käinud „laagerdajatega“, keda jagus eelneval aastal meeldivalt palju. Külalisi käis meie staadioneid ja õpilaskodu ning Nugise kaubanduse söögikohta nautimas Tabasalust, Raplast, Viljandimaalt, Tallinnast ja mitmed grupid Pärnust. Meelde jäävam on ehk jalgpallipäev Raplamaa Jalgpallikooli kasvandikega, kus ühtekokku möllasid staadionil 140 last. See oli tõesti vägev! Naised said enda mängukirge rakendada Pärnu naiste vastu, kes sõitsid mitmed nädalad järjest mängima meie mõnusale kunstmurule. Tegevust jätkus kõigile!

Juhuuu juubel! Usute või mitte, aga meie omanimelisel klubil täitis eelneval 30. septembril juba kümnes tegutsemise aasta. Meie treeneril siin Vändras aga juba kahekümnes tegutsemise aasta. Tinglikult võime öelda, et kakkskümmend aastat Vändra jalgpalli samade inimeste vedamisel. Selliseks suureks puhuks planeeriti ka pisut uhkemat kodumängu meie lipulaevale esiliiga B meestele, kellele aeti selga eksklusiivsed ja ainulaadsed juubelisärgid, külaliste pakuti magusat ja, mis kõige parem, võideti Paide Linnameeskonna ülitugevat esindust 2:1. 120. pealisele publikule oli see parim kink, mida tollel päeval seipstada sai. Peale tõsist kohtumist reastasid ennast üles läbi aegade Vändras mänginud sisserändajad ja sama tembuga hakkama saanud kohalikud, kuid siit teistesse linnadesse kolinud meie klubi kasvandikud. Ka seda kohtumist jäi jälgima sadakond inimest ja nad ei pidanud kahetsema, sest kohtumine kujunes haaravaks ja väravaterohkeks, kus võõrad viigistasid alles viimasel rünnakul seisuks 6:6! Oli igati meelde jääv päev, mis lõpetati ühise söömaajaga Vändra Pitsas lõbusate mängude ja korraliku köhutäiega. Usume, et meie vanker ei peatu ja me veerema oma tegemistega juba kolmandasse kümnesse enneolematu kiirusega!

Milles me olime tublid? Põgusalt sai mainitud juba meie U13 ja meeste edukat hooaega, tublisid turniire ja muid ettevõtmisi, kuid meile töid tunnustust, mille üle uhked oleme, ka individuaalsed saavutused. Kui varasemalt on välisriikides testimas käinud meie poisid, siis ajalugu tegi esimene meie klubi tüdruk Egle-Eliise Kurg, keda märgati ja keda kutsuti Rootsi Stureby SK juurde. Egle sai seal treenida nädala jagu ja tegi seda sedavõrd hästi, et kutsuti ka hiljem tagasi, kus sai kirja ka esimesed mängud sealsestel meistrivõistlustel. Tüdrukutest tegid lisaks Eglele veel võimsa hooaja Elis Kraiss, Alondra Lääniste, Lisandra Nurmsalu, Birgit Pajumäe, kes kõik esindasid Eesti erineva vanuse noortekoondisi, ja Marie Saar, kes sai kirja debüüdi

Eesti naise A koondises. Meie treener Ranet Lepik osutus kolmel kuul Esiliiga B parimaks treeneriks ja Martin Pärn oli samuti mitmel kuul parim mängija, kuid 38 löödud väravat tegid temast parima väravalööja liigas ja kõikide Esiliiga B treenerite hääletusel ka kogu liiga parima mängija, mis pidulikult hooaja lõpetamisel Estonia kontserdisaalis ka kenasti üle anti! Teistkordseks Eesti meistriks krooniti meie klubi kasvandik Marco Lukka, kes triumfeeris FC Flora ridades. Hea meel on endiselt selle üle, et meie klubist kasvab järjepidevalt välja uusi treenereid ja ametnikke, kes leiavad endale seeläbi elukutse. Lisaks oleme endiselt uhked ka meie stipendiaatide üle: Andreas Kallaste, Martin Pärn, Harris Jürissaar, Jargo Pert, Kevin Künnapas ja Marlon Kivisild, kes kõik kolme aasta jooksul teenivad kuus 400-600 eurot stipendiumi (maksab EJL), et ennast igakülgset jalgpallurina veel enam arendada. Meie meeskond pälvis Põhja-Pärnumaal oma esitusega ka aasta sporditeo tiitli! Viimane on meile ääretult oluline, sest säärane autasu näitab, et läheme ka kohalikule kogukonnale korda. Aitäh Teile!

Mis edasi? Igapäevane töö käib. Treeningud ja turniirid toimuvad. Võistkonnad uueks hooajaks registreeritud, mida sai kokku koguni kaheksa. Kui mehed jätkavad koos teiste hiidudega tippliigas Esiliiga A tasandil, mis toob kaasa uusi väljakutsesid ja ka võimalusi (nt telemängud) ja noored jätkavad kõik samades klassides, siis suurim pööre toimub naiste jalgpallis. Nimelt esmakordselt planeerime EMV välja panna U9 tüdrukute võistkonna ja meie tublid emad otsustasid osaleda naiste rahvaliigas. Meie uhketele staadionitele on registreerinud juba tänase seisuga üheksa laagrit ja kindlasti osaleme endiselt maratonidel ja muudel valla üritustel. Püüame olla aktiivsed ja eeskujulikud, sest ideid ja mõtteid meil jagub. Hetkel käivad usinasti Taliturniiri mängud EJL sisehallis ja hooaja avapauk on Vändras naistepäeval 8. märtsil kell 13.00 Vändra kunstmuru-staadionil, kuhu ootame teid kõiki kaasa elama.

Nagu ikka, peame suure kummarduse tegema kõigile Teile, kes te osalete meie igapäevatöös: lapsevanemad, kes te usaldate oma lapsi ikka ja jälle meie treeningutele ja võistlustele, publik, kes te leiate tee staadionile Teie enda valla pallimängude esindusklubi toetama, ja Teile, kallid firmajuhid ja abilised, kes te aitate meil sõna otseses mõttes maakerale aastast aastasse tiiru peale sõita – see kõik on ühte suurt kummardust väärt ja tegelikult isegi kahte, sest ilma Teieta ei oleks see virvarr lihtsalt võimalik. Aitäh, et kuulute meie perre – Jalgpalliklubi Vändra Vapruse perre!

VÄNDRA MÖMM, VAPRUS MÖMM, VÄNDRA VAPRUS MÖMM, MÖMM, MÖMM!

Ranet Lepik

Martin Pärn

Mario Gaidenko, Kristo Sinivee, Kristo Pihlak ja Henri Noormets.

Utria Dessandi võitis Kaitseliidu Pärnumaa Vändra võistkond

Utria Dessandil osales Kaitseliidu Pärnumaa Vändra võistkond juba päris mitmendat korda. 2018. aastal saavutati teine koht, 2019. aastal suudeti võistlus võita ja 2020 pandi taas oma paremus maksma ja võeti esikoht Kaitseliidu Tallinna maleva Kalevi malevkonna ja Kaitseliidu Tallinna maleva Põhja kompanii ees. Vändra võistkonda kuulusid Kristo Pihlak, Henri Noormets, Kristo Sinivee, Mario Gaidenko ja meie võistkonna tugiisikuks oli Hannes Aus.

Võistlustrassi tuli läbida kokku umbes 36 tundi ja selle aja jooksul pidime läbima ligikaudu 90 kilomeetrit märgi Ida-Virumaa metsaaluseid. Loomulikult oli seekord lihtsam, kuna ei olnud külm ja ei pidanud nii palju võitlema külma ja kaotama sinna energiat, kuid ega see märgus ka mitte kui midagi head ei teinud. Jalad olid kogu aeg märjad ja sellise pika distantsi peale läksid minu jalad küll katki, päris mitu villi ikka tekkis kohe.

Võistlusele oli registreerinud sel aasta kokku 30 võistkonda, rajale läks kokku 29 võistkonda, kellest 6 katkestas ning ei suutnud lõpuni võistelda ja lisaks lõpetas 8 võistkonda 3-liikmelisena. 29 startinud võistkonnast oli 10 välisriikide võistkonda ja 19 Eesti võistkonda.

Võistluse käigus tuli lahendada erinevaid ülesandeid teemadel: kauguste määramine, pioneeriteadmised, info kogumine, laskmine, ellujäämisoskused, lahingupidamisoskused ja riikide kontuuride tundmine. Meil ei õnnestunud just kõik ülesanded kõige paremini, kuid nagu selgub, siis kokkuvõttes paremini kui kõikidel teistel.

Kaitseliidu Pärnumaa Vändra võistkond on osalenud sõjalis-sportlikel võistlustel juba 10 aastat ja on tugev konkurent kõikidel kõrgetasemelistel võistlustel kõigi jaoks. Hoiame Vändra lippu kõrgel!

Kristo Sinivee

Helary Mägisalu Soomes poodiumil.

Suure Karu Pojad käisid võistlemas

Vändra maadlejate uus aasta algas 11. jaanuaril Helary Mägisalu 3. kohaga Soomes Herman Kare turniiril.

18. jaanuaril võistles Helary Taanis Thor Masters 2020 võistlustel ning seekordseks tulemuseks 10. koht.

18. jaanuaril käisid Andreas Välja ja Hendri Vesper Soomes Olavi Niemeni mälestusturniiril ning mõlemad tulid tagasi hõbemedaliga.

10. jaanuaril toimus Pärnumaa aasta sportlaste tänuüritus "Tähesära" ning Helary Mägisalu valiti aasta juniorsportlaseks.

*MTÜ Suure Karu Pojad
Treener Mario Mägisalu*

PÄRNU-JAAGUPI SPORDIKESKUSES

SÕBRAPÄEVA PAARISTURNIIR VÕRKPALLIS

15.VEEBRUAR 2020

KELL 10.00 NAISED
KELL 12.00 MEHED
KELL 14.00 SEGAVÕISTKONNAD

Arvestus toimub 4 grupis:

- 1) Naised kuni 44 eluaastat
- 2) Naised 45 +
- 3) Mehed
- 4) Segavõistkonnad

Eelregistreerimine teostada 11. veebruariks 2020

Info ja registreerimine: 53005663 Anne-Mai
e-post spordikeskus@pparnumaa.ee
Juhend: www.pjsk.ee

15.12 toimus lauateniseturniir Vändras

Vasakult: Vahur Trepp, Andro Aavik, Eda Vaino Rein Kontus, Aivo Mängel. Taga taustal lihvib oma oskusi Indrek Saar.

Üle mitme aasta toimus taas lauateniseturniir Vändras. Turniirist osavõtjaid oli 22, kellest kaks olid naised. Siinkohal üleskutse naissoo esindajatele, et järgmisel korral oleks naiste esindatus suurem. Vändra Gümnaasiumi saali olid kogunenud ka mitmed pealtvaatajad. Selle põhjal võib loota, et järgmisele turniirile on osavõtjaid veelgi rohkem oodata.

Mängijad olid jagatud nelja alagruppi. Igast alagrupist pääses kõige kirkama medali peale võistleva kaks mängijat. 4. koha saavutas Vahur Trepp. Andro Aavik võitles välja

3. koha. Aivo Mängel pidi tunnistama finaalis Rein Kontuse paremust. Eda Vaino teenis turniirilt eriauhinna – kõige silmapaistvam mängija.

Turniiri korraldajad tänavad osalejaid, Vändra Gümnaasiumit, Anne ja Valdur Ojalat, Vihtra külakeskust ja Vändra päästekomandot.

*Rein Kontus
Vändra päästekomando pealik*

13. VEEBRUARIL KELL 10:00 TOOTSIS
KANARBIKU RUUMIDES JA

14:00 PÄRNU-JAAGUPI RAHVAMAJAS

**TURVALISUSE
TEABEPÄEV**

*Kohal Päästeamet, Politsei ja
OÜ Kadrimardi.*

Teabepäeva teemad:

- Kodune tuleohutus
- Kelmuste ära tundmine ja vältimine
- Kuidas kaitsta oma vara
- Vaegkuuljate abivahendite tutvustamine (suitsuandurid jms)

Kaetud on kohvilaud.

Hei, sõbrad – meie Pärnu-Jaagupi alevi apteegimaja tuli täna hommikul müüki. Kes mu sõprade seas oligi see, kes unistas pagari- ja kondiitrikojast oma kodus alevi peatänaval, palun ostke ära! Selles majas saab nii elada kui väikest äri pidada – ja magusate värske kuklikeste lõhnu on meie alevis väga vaja.

Tõnis Lusikas, tel 50 40 454

Vahenurme Lasteaed-alkkool sai imelise kingituse

Jõuluvana kingikotis oli sel aasta Vahenurme Lasteaed-alkkoolile väga eriline kingitus. OÜ Akkerlac Urmas Kaldeniga eesotsas oli valinud välja mänguväljaku, kus saab ronida ja turnida, liugu lasta, liivakastis mängida, kodu või peitust mängida ning mis saab 2020. aasta kevadel lasteaiad õuealale ka paika pandud.

Äärmiselt südant soojendav oli ka Terli Krikuhhini ja ühe tagasihoidlikuks jäänud heategija kingitus. Jõulude-eelsel ajal saabus Terli Vahenurme Lasteaeda koos oma päkapikumütsi kandva pisipojaga, vedades enda järel mitut kuhjaga kelgutäit erinevaid mänguasju.

Suur tänu suure südamega inimestele ja toetavale kogukonnale.

*Vahenurme Lasteaed-alkkooli direktor
Külli Lumi*

Veebruarikuu tegemised Kurgjal

Pühapäeval, 16. veebruaril kell 10.00 – 17.00 toimub C. R. Jakobsoni Talumuuseumi käsitöömajas **nahast koti valmistamise õppepäev**. Kursusel valmib väike nahast kott. Erinevate materjalide ja tehnoloogiate vahel valides saab kursusel osaleja valmistada kas tänapäevase öla- või vöökotit või etnograafilisel eeskujul põhineva koti, mis sobib meeste rahvariite juurde. Materjalid ja töövahendid on õpetaja poolt. Juhendajaks on Triin Hellat. Osalemine maksab 20 eurot (sisaldab kohvipausi ja suupisteid). Registreeruda saab kuni 13. veebruarini. Info ja registreerimine muuseumi telefonidel 44 58 171 või 58 6000 25 ning e-posti aadressil kurgja@maaelumuuseumid.ee. Kohtade arv on piiratud.

17. veebruar – 6. märts toimub C. R. Jakobsoni Talumuuseumis **haridusprogramm „Vastlad talus“**. Tutvustame vanu vastlatraditsioone – hobusesõit vankri või reega, vastlatoidud ja rahvalikud mängud rehetoas. Talulaudas ootavad lambaemandid koos talledega. Programm sobib nii lasteaiaste kui ka põhikooliõpilaste gruppidele. Programmi maksumus on 5.00 eurot ja kestab 1,5 – 2 tundi. Vajalik on eelregistreerimine.

Inge Sipelga

KAEVETÖÖDEST VÕTMETENI!

- Kaevetööd
- Ehitustööd
- Vee- ja kanalisatsioonitööd
- Teemantpuurimine
- Fassaadide soojustamine
- Katuste renoveerimine
- Maalritööd
- Septikute müük ja paigaldus
- Soklite soojustamine
- Tänavakivi paigaldus

RAUDKÄSI.ee

Kontakt:
www.raudkäsi.ee
tel 503 1729
Info@raudkäsi.ee

MITMESUGUST

Värvimis- ja tapeetimistööd.
Tel 58 682 171

Koristan Teie territooriumi risustavast vanarauast. Viin ise ära. Hind kokkuleppele. Tulen kohale iga ilmaga.
Tel + 372 58517174

OÜ Adore ostab Vändras haavapakku, raieõigust ja kasvavat metsa.
Info 5144185
Ado Pert adore@hotmail.ee

KINNISVARA

Müüme Tootsis tootmishoonete maa 10 053 m², katastritunnusega: 80501:001:0044 hinnaga 1,00 euro/m². Asjahuvilistel helistada: 5013985

OÜ Viljamaa ostab ja võtab rendile põllumaad Vändra vallas.
tiit.soosaar@gmail.com
tel 56 482 492

Oü Vändra ostab ja rendib põllumaad.
Info tel 5060938, 5109008
vandra@agron.ee

OÜ ETEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 50 45 215, 51 45 215, info@est-land.ee

VÄNDRA ÕIGEUSU KIRIKUS

KÜÜNLAPEVA JUMALATEENISTUS
1. veebruaril kell 11.00
VEEPÜHITSUS

EELK Vändra Martini Kirikus

Jumalateenistused pühapäeviti kell 11
24. veebruaril kell 10
EV 102. aastapäeva jumalateenistus
Õpetaja Ants Kivilo tel 53960574

EELK Pärnu-Jakobi kogudus

02.02 14.00 Jumalateenistus armulauaga.
09.02 14.00 Jumalateenistus armulauaga
16.02 14.00 Jumalateenistus armulauaga
22.02 17.00 Eesti Vabariigi aastapäeva kontsert
23.02 14.00 Jumalateenistus armulauaga
24.02 14.00 Eesti Vabariigi aastapäeva jumalateenistus

Koguduse kantselei avatud
T, K, R 10.00 - 14.00
Kantselei tel 44 64 650, 54516999

Sekretär Sigrid Reimets
Kalmistuvaht Aira Safronov
+372 53964729

Hooldajaõpetaja Kristiina Jögi
+372 5300 7075

Diakon Jane Vain +372 5451 699

Kallis Aksel avaldame siirast kaastunnet kalli isa
AKSEL PUUSTI
kaotuse puhul.

Vändra Gümnaasiumi koolipere

Mälestame
AKSEL PUUSTI
ja avaldame kaastunnet lähedastele.

Aiandusselts

Seal, kus lõpeb eluraamat, algab mälestuste tee...

Suur tänu kõigile sõpradele ja sugulastele, kes olid meile toeks
armsa ema Tiitu Ojala
viimsele teekonnale saatmisel.

Aitäh, Luule, südamliku matusetalituse eest.
Eriline tänu Vändra Hoolekandekeskuse töökale ja mõistvale personalile.

Tiiu lapsed ja lapselapsed peredega

Mälestame

AKSEL PUUST
24.08.1926 - 16.01.2020

KALJU TOMBAK
09.10.1928 - 27.12.2019

MARTIN JOA
24.11.1934 - 24.12.2019

MIHKEL JÜRVEITSON
11.02.1941 - 18.12.2019

HARRI LIIVA
01.04.1941 - 25.12.2019

VALDUR TAMMELEHT
28.08.1946 - 11.01.2020

EINI KANGUR
08.02.1956 - 17.01.2020

JÜRI AALMAA
07.06.1962 - 15.01.2020

KALLE ADAMSON
15.07.1964 - 24.12.2019

VEIKO LEHISTE
24.10.1967 - 24.12.2019

LILLI LINK
28.03.1927 - 14.01.2020

ELVI SOASEPP
06.10.1931 - 17.01.2020

ZOJA TÜRK
28.09.1937 - 15.01.2020

TIITU OJALA
23.01.1938 - 19.12.2019

LIIDIA IVANOVA
12.02.1941 - 15.01.2020

LIIDIA KURKINA
03.01.1943 - 27.12.2019

HILDA RAHUSAAR
10.05.1958 - 19.12.2019

Leiname saatusekaaslast
AKSEL PUUSTI
ja avaldame kaastunnet omastele.

Vändra MEMENTO

Õnne ja tervist, sünnipäevalapsed!

Helju-Laine Kaas	14.02	98
Toivo Vunukainen	21.02	96
Roland-Einar Rüütel	21.02	95
Vaike Kull	25.02	95
Tamara Möldre	27.02	94
Hildegard Sinimets	23.02	93
Magda Jaanson	19.02	92
Aida Käärrik	2.02	90
Elna Kase	20.02	85
Silva Kivirand	22.02	85
Urve Mardiste	2.02	80
Marje Mesimas	5.02	80
Liidia Vahing	3.02	75
Helle Pertel	6.02	75
Aino Soorm	10.02	75
Elga Teng	14.02	75
Henn Lahesaare	15.02	75
Inga Penjam	20.02	75
Karin Kokk	22.02	75
Erika Krusemann	24.02	75
Arved Heinmaa	1.02	70
Asta Virkus	2.02	70
Mihkel Lille	5.02	70
Tatjana Tammeleht	11.02	70
Ivar Treumuth	18.02	70
Sulev Teeäär	18.02	70
Meeli Privits	21.02	70
Eha Jürisson	21.02	70
Peeter Viilup	25.02	70
Vambola Hiilaid	28.02	70

Sündis maailma väikene ime, sai endale päris nime, oma päikese, tähe ja tee, paikse paiga kahe südame sees...

Õnnitleme lapse sünni puhul!

Kristel Lennu ja Ott Roossaare perre sündis 12. detsembril poeg Raimond Roossaar.

Liis Kitsingu perre sündis 16. detsembril tütar Efe Kitsing.

Kadri ja Margus Michelise perre sündis 31. detsembril poeg Sven Christian Michelis.

Helika ja Rünno Kustassoo perre sündis 2. jaanuaril poeg Carlos Kustassoo.

Egle ja Heido Havami perre sündis 11. jaanuaril poeg Hugo Havam.

Mirjam Nurga ja Rain Ringmetsa perre sündis 5. jaanuaril tütar Lenna Ringmets.

ARMSAD BEEBID JA PÖNNID!

SAAME KOKKU:
BEEBIDEGA KOLMAPÄEVITI KELL 10
VÄNDRA LASTEAIJA MÜRAKARU
MAJAS MUUSIKASAALIS
PÖNNIDEGA KOLMAPÄEVITI KELL 17
MAARJAKASE LAPSEHOIUS.

LISAINFO:
MERIT
56999799

Võtan vastu tellimusi
toidukartulitele.

Kojuvedu.
Tel 52 05 578 Silver

SEENIORIDE VABA AJAMESS

9. veebruar 2020
kl 12-16 Pärnus
KAUBAMAJAKAS

Seenioride vabaajamess aitab leida
väarikale eale sobivaid
tegevusi ja uusi tuttavaid!

Pane selga liikumist võimaldavad vabaajariided
ja saa osa terviseharjutustest, tantsust, käsitöötubadest
ning muudest vahvatest tegevustest. Mess on tasuta!

www.turundustugi.ee/messid

KES TEEB KAEVU?

- puurkaevude puurimine ja puhastamine
- maasoojuskaevude puurimine
- süvaveepumpade ja septikute paigaldus
- vee- ja kanalisatsioonitööd

Teostame töid ka koostöös hajaasustuse programmiga

BALTIPUURKAEV OÜ
www.baltipuurkaev.ee
tel. 521 7415 504 2999

Vändra Kultuurimajas

- 14. veebruar kell 18** Sõbrapäeva noortedisko. Pilet 2 €
- 18. veebruar kell 11** Viljandi laste- ja noorteteatri REKY etendus „Hunt kriimsilma talveröömuud“. Pilet 8 €
- 19. veebruar kell 19** Eesti Vabariik 102. Liisi Koikson ja Joel Remmel (klaveril). Kontsert on kuulajaile kingituseks.
- 24. veebruar kell 10** Vändra kirikumäel lipu heiskamine, pargade asetamine Vabadussõjas langenute mälestussambale. Kaitseliidu Vändra üksuse rivistus ja aupaugud. Kontsert-jumalateenistus Vändra kirikus.
- 27. veebruar kell 18** Seltskonnaklubi Elurõõm peoõhtu. Esineb rahvatantsurühm Värten. Tantsuks mängib Joe Lumi. Osalustasu 3 eurot.
- 25. märts kell 11** Rakvere Teatri etendus „Pörsas Desmond ja sookolli lõks“ Pilet 8 €. Piletid müügil Piletimaailmas ja Vändra Kultuurimajas.
- 25. märts kell 19** Rakvere Teatri etendus „Paunvere poiste igavene kevade“ Pilet 16 €, sooduspilet 14 €. Piletid müügil Piletimaailmas ja Vändra Kultuurimajas.

Kino Vändra kultuurimajas

- Pühapäev, 2. veebruar**
Kell 16.00 „(Mitte)ideaalne mees“ (komöödia)
Kell 18.00 „Jänespüks JOJO“ (komöödia)
  - Pühapäev, 9. veebruar**
kell 14.00 „Talve“ (komöödia, draama)
kell 16.00 „Soovide maraton“ (komöödia)
kell 18.00 „Cats“ (komöödia, draama)
  - Neljapäev, 13. veebruar**
kell 13.00 „Talve“ (komöödia, draama)
  - Pühapäev, 16. veebruar**
kell 14.00 „Siil Sonic“ (animatsioon)
kell 16.00 „Talve“ (komöödia, draama)
kell 19.00 „Fantaasiasaar“ (õudus)
  - Pühapäev, 23. veebruar**
kell 14.00 „Sipsik“ (kogupere)
kell 16.00 „Sipsik“ (kogupere)
kell 18.00 „Ürgne Kutse“ (draama, seiklus)
  - Kolmapäev, 26. veebruar**
kell 9.30 „Sipsik“ (kogupere)
  - Teisipäev, 3. märts**
kell 11.00 „Sipsik“ (kogupere)
- Kino pileti hind 5 €;
õpilane, pensionär 4 €

Vändra raamatukogus

- Jaauar ja veebruaris** avatud käsitöömeistrite Silvi ja Rein Aasa näitus „Nokitsemised“ ja Pärnu Muuseumi näitus „100+100 Pärnumaa omavalitsused“.
- 22. veebruaril kell 12.00** on Vändra raamatukogus Rein Aasa raamat-albumi „Vändra“ esitus. Raamat on Vändra kandi ajaloo.

Pärnu-Jaagupi Rahvamajas

- 11. veebruar kell 18.00** Vaba lava
- 13. veebruar kell 14.00** Turvalisuse teabepäev
- 14. veebruar** Sõbrapäeva disco noortele
- 19. veebruar kell 18.00** Juurtega Jaagupist
- 21. veebruar kell 19.00** Mälumäng

13. veebruaril kell 18.00 Kaisma rahvamajas kohtumine raamatu „Ümber ilma“ autorite Maibi ja Uku Randmaaga.

Kohapeal on võimalik ka raamatut osta ja saada autogrammi. Palun teata osavõttust ja transpordisoojust 10ndaks veebruariks Monika Jõemaale telefonil 5884 4686 või monika.joemaa@pparnumaa.ee

